

HEISMONTØREN

Nr. 1–2007 Årgang 39

Medlemsblad for Heismontørenes Fagforening

Leder av HMF, Rune Larsen

Det må ikke herske noen tvil om at vi ikke trenger et tjenestedirektiv for å merke press på lønns- og arbeidsvilkår. Det er det altfor mye av allerede! Det heter **direktiv**, og bare det sier mye. Nesten daglig er det reportasjer i media om uverdige lønns og arbeidsforhold på mange av de norske arbeidsplassene. Vil dette stoppe med et tjenested**irektiv**? Den form for behandling av mennesker som er i ferd med å utvikle seg gjennom det som betegnes som sosial dumping er helt forkastelig. Men dette hyller mange i næringslivet, og de betegner dette som noe positivt for forbruker og at dette vil skjerpe konkurransen. Gjør det? Er det dette som egentlig skjer?

Fellesforbundet er for tjenestedirektivet (ikke alle da), og deres løsning er å endre og å få nye nasjonale lover! Hvem tror at om Norge skal si ukritisk ja til tjenestedirektivet uten veto, at det vil bli mulig å endre eller etablere nye norske lover som har til hensikt å demme opp for tjenested**irektiv**! Dette er vel å lure seg selv og andre?!

Det er vel muligens så enkelt som en tilhenger av EU sa det; de som ikke ser fordelene med tjenested**irektiv** som EU har brukt masse tid og økonomi for å utarbeide og få innført, ja de er mot EU! Det er vel dette som er dilemmaet for mang en politiker; de vil gjerne fremstå som forsvarer av arbeidsmiljølov, norske lønner og gode arbeidsvilkår, men de er for EU!

Innhold

HMF avd/klubb	1-2
HMS	3-4
Rett fra sjakkebånn	5
8 milliarder kroner i bot til Otis, Kone, Schindler og ThyssenKrup	6-7
HMF med stort overskudd	7
BE og HMF går ikke helt i takt	8-9
2006 ved OPPHEI	9
The Plymouth-Dakar Challenge	10-12
Ulykker i 2006	13-14
Trondheimskonferansen	15-17
Ulykken i Ås	18-19
Politisk streik den 9. mai	20
Myten om klassenes død er død	20
EUs tjenestedirektiv og arbeidslivet	21-22
Heis og offshore	23-24
Fra sjakta	24-25

Pensjons- og AFP-kampen spisser seg til. Tillitsvalgte i Aker Verdal har tatt et viktig samfunnsengasjement ved å iverksette en opplysnings- og faktakampanje om hva som virkelig er i ferd med å skje på det politiske plan. Tillitsvalgte må skolerer på dette og opplysning må spres. Det er sjokkerende hva som egentlig holdes tilbake av fakta for folket. Folketrygden og folketrygdfondet, som var et godt kjent begrep, heter nå ...? Undersøk og tenk over dette!

Uansett, det er snart vår og dagene blir lysere og lengre. Vi blir mer opplagte til å engasjere oss og dette er bra!

HEISMONTØREN

Redaktør: Geir Løkke

I redaksjonen: Tor Erik Lundberg

Forsidebilde: Geir Løkke

Nr. 1–mars 2006

Redaksjonell adresse:
HEISMONTØREN
Schweigaards gate 34 f, oppgang 2
0191 Oslo
Telefon: 22 17 45 50
Telefax: 22 17 45 53
E-post: heis@heis.no

Årgang 39

Layout og foto: Redaksjonen
Ettertrykk anbefales når kilde er angitt.
Sats og trykktjeneste: GAN Grafisk AS
Opplag: 1100
Redaksjonen er avsluttet 26. mars 2007
Neste nummer: juni 2007
Neste deadline: 1. juni 2007

Hed Opp

Lasse Aga

Her har det skjedd lite den siste tiden. Vi har for mye å gjøre på jobben og har hatt problem med å finne folk til styre og stell i HMF - HedOpp. Etter siste årsmøte har vi blitt enige om å fordele arbeidet i avdelinga mellom klubba, og vi har laget et stort styre som tar ansvar. Arbeidet som styret hittil ikke har gjort blir nå delegert ut til klubba.

Flere firma søker etter montører og hjelpere, men totalt har ikke avdelinga økt med flere enn 1 mann, og vi er nå 32 stykker.

Den store nyheten er at Access starter opp igjen etter fem år i karantene. Nyborg har fått en fin reportasje i Hamar Arbeiderblad hvor han gir heismontøra skylda for at han måtte selge. Dessuten fortsetter han der han slapp med å fortelle at han har funnet en endring i forskriften som tilsier at du ikke trenger å være heismontør for å montere heiser. Access søker også etter heismontører, men foreløping er det en uorganisert arbeidsleder som monterer heisene.

Litt betenkelig at det på det lille stedet Hamar har vært uforholdmessig mye omtale fra forhold innenfor heis som vi er lite begeistret for.

Koneklubben

Roar Enerly

Kone er nå ved inngangen til Grisens år ferdig med det lokale oppgjøret for 2006. Her litt om dette:

Servicelønn økt fra kr. 212.11 til kr. 232.61

(5 % på kr. 212.11 gir 10.6 kr., oppsummert lokalt ga kr. 13,-, resten er gammel moro.)

Akkordsnitt har økt fra 223.53 til 247.56

I siste kvartal 2006 og første kvartal 2007 gikk brorparten av akkordoppgjørene i 260,-

kr. 6,00-.	Lokalt tillegg.
kr. 2,00-.	Fra økt kjøregodtgjørelse.
kr. 3,50-.	Utfasing fasttelefon / økt ringetid.
kr. 1,00-.	Kompensasjon, mobilbeskatning.
kr. 0,50-.	Tilskudd klubbpott/montørtreff.
kr. 4,75-.	Frigjort fra AFP-ordning lokalt.
kr. 8,00-.	Frigjort fra §4 i overenskomst/medlemstilskudd.
kr. 1,00-.	Fra sentralt oppgjør.
kr. 26,27-.	TOTALT

+ kr. 6- frigjort fra § 4 i overenskomst/medlemstilskudd til uførepensjon.

+ kr. 6- fra bedrift til OTP-ordningen lokalt.

Vaktkompensasjon for avdelinger med avtale er økt til 10 t. uke /13 t. helg.

For vanlig utkall gjelder kun høy sats.

Helseforsikring er innført og personalforsikringer er revidert.

Kompensasjon for treningsavgift er økt.

Forøvrig er samtlige fripoliser fra Vital for koneklubbens medlemmer flyttet samlet inn i klubbens AFP-ordning. Her står en betydelig sum (ca.16 mill.) på bok til fremtidige pensjonsytelser og klubben kan korrigere forskjellsbehandlingen mellom gammel/ung ifra Vital-ordningen.

Resten av våre krav blir presentert for Hr. Skram til oppgjøret i 2007.

OTIS er verdens største og teknologisk ledende leverandør av heiser og rulletrapper - representert i over 200 land.

OTIS

Otis søker snarest etter heismontør for fast service hos en kunde i Oslo.

Arbeidet vil omfatte service og reparasjon.

Vi ønsker oss en selvstendig montør med bred erfaring fra feilsøking og reparasjon av forskjellige typer heiser

Henvendelse til Servicesjef i Oslo:

Knut-Erik Nygaard

Otis AS Norway

knut-erik.nygaard@otis.com

Tlf: 22707500

Fax: 22707501

Mob: 91646484

Vestfold/Telemark

Kåre Kristoffersen

Kones avdeling i Larvik består av 7 mann – 5 montører, 1 hjelper og 1 mann "inne". Av disse har to montører faste "ruter" med service, mens de andre står for nymontasje og ombygninger.

Vår avdeling har vært i ekspansjon og vår eminente selger Tore Bjellås selger så det hviner. Vi har vært heldige og fikk før jul en større leveranse av heiser og rulletrapper til Farmannsenteret i Tønsberg. Dette er nå ferdig og overlevert til Heiskontrollen og en fornøyd kunde. Kone fortsetter å score og vi skal også her i Vestfold levere heiser til en fotballstadion – denne gangen er det Sandefjord stadion. Etter jul fikk vi en liten stille periode og 2 mann har hjulpet Kristiansand-avdelingen med montasje på Start stadion.

Ut året skal vår avdeling levere 20 heiser og det ryktes at flere er på gang, så det ser ganske lyst ut for avdelingen når det gjeldet arbeidsmengde.

Reberklubben

+ HMF i Stavanger

Jan Refsnes

La oss nå en gang for alltid slå fast. Stavanger er og blir, og har alltid vært Norges oljehovedstad. Sånn er det bare. Bare så det er nevnt.

Denne gang hadde hovedstyret i Reberklubben lagt sitt møte til Stavanger. Det er ett av klubbens formål å komme seg ut til avdelingene for å få mer kontakt med medlemmene, og at medlemmene skal komme mer i kontakt med hovedstyret.

Reberkonferansen nærmer seg med påfølgende landsråd og årsmøte i foreningen.

En av de sakene som har vært mest drøftet er selvfølgelig hva vi gjør med det fryste medlemstilskuddet. Stavangeravdelingen har hele tiden hevdet at dette var medlemmene sine penger og skulle derfor tilbake til disse. Dette blir også kravet til årsmøtet i HMF fra Reberklubben.

En av sakene som ble drøftet er den nær forestående sammenslåingen av

Reber og Stahl. Dette kan gjøres på to måter. En god og en dårlig. Da er det vel bare dumt å velge den dårlige.

Ellers er det lokaloppkjøret som nærmer seg som opptak styremøtet mest. Der er fremdeles ett stort press på arbeidsmarkedet, og ting tyder på at slik vil det være en del år framover. Vår kjente og kjære kapitalist Trygve Hegnar mener at det er rom for en betydelig lønnsvekst. Og næringslivets ledere sender, med sine opsjonsavtaler og lønninger, ut de kjente signalene om at her er det ingen grunn til særlig moderasjon. Så vi har noe å glede oss til.

Ellers er det viktig å ikke miste fokus på de to viktigste sakene som fagbevegelsen har stått ovenfor i nyere tid, nemlig tjenestedirektivet og AFP'n. De sakene vil kreve masse tid og engasjement og disse er vi nødt til å vinne! Ellers har HMF Stavanger hatt sitt årsmøte. Det ble vel ingen revolusjon, men et greit årsmøte med mye gjenvalg. Faktisk alle som var på valg ble gjenvalgt pluss en komité som ble nedsett og som skal ha ansvar for rammen rundt neste årsmøte. Møtet ble som vanlig avsluttet med øl og pizza.

"Heismontøren hjelper deg"-spalten

Kjære redaktør.

Jeg har aldri skrevet inn til en slik spalte før, men nå trenger jeg virkelig råd i forbindelse med en alvorlig sak! Jeg har i lengre tid mistenkt min kone for å være utro.

Alle de vanlige tegnene er der; telefonen ringer, men når jeg svarer legger den andre på. Kona mi har nå i lengre tid vært ganske mye ute med "jentene", men når jeg spør hvem de er så svarer hun bare at "Det er noen fra jobben. Du kjenner dem ikke". Når hun kommer hjem langt ut på morran sitter jeg alltid og kikker ut stuevinduet for å se om hun kommer med Taxi, men hun kommer alltid gående rundt svingen.

Jeg har ikke tatt dette opp med henne. Kanskje fordi jeg er redd for

svaret. Men her forleden bestemte jeg meg for å finne ut litt mer. Jeg parkerte min motorsykkel, en '02 Triumph Tiger 955i, ved siden av garasjen så jeg kunne gjemme meg bak den for dermed å ha utsyn over hele gata. Kvelden kom og jeg huka meg ned bak Tiger'n

Det var da jeg oppdaget det!

Mellom blokka og toppdekslet var det tydelig en oljelekkasje. Må nok skifte toppdekselpakninga. Mitt spørsmål er da; er dette noe jeg kan fikse sjøl, eller bør det gjøres av en forhandler?

Bil.mrk. Forsmådd

Kjære Forsmådd.

Skjønner at du er bekymret, men dette er enkelt. Bytt det gamle dråget inn i noe nytt. Slike bekymringer trenger du ikke slite med. Selv om problemet blir fiksa på nå, så har du ikke noe garanti for at det ikke oppstår igjen.

Når det gjelder sykkelen er dette en enkel jobb som du lett kan utføre sjøl. Husk å skru til igjen med riktig moment! (Lurt å ha en verkstedhåndbok) Lykke til!

Redaktøren

Miljøgiften PCB i heiseanlegninger

Cecilie Kristiansen (e.f.), seksjonssjef i Statens Forurensningstilsyn
Qno Lundkvist, aksjonsleder PCB i Statens Forurensningstilsyn

PCB er en av de farligste miljøgifter vi kjenner. Heisanlegninger og relaterte byggfunksjoner installert eller rehabilitert i perioden 1950–80 kan inneholde miljøgiften PCB.

Heisentrepenører har et selvstendig ansvar for at PCB-holdige produkter håndteres forsvarlig og at de blir levert til forsvarlig behandling. SFT anmoder om et samarbeid om informasjon til medlemmene.

med PCB. Stoffet finnes særlig i en del elektriske produkter og i bygningsmaterialer. Eksempler er kondensator i heismotoranlegg og lysarmaturer i heissjakt. PCB kan også finnes i f. eks. isolerglassruter, fugemasse, mørtel, avrettingsmasse og maling. PCB tilføres miljøet, hovedsakelig ved uforvarlig deponering. Det er viktig at det skjer en kontrollert utfasing av PCB og at PCB-holdig avfall får en forsvarlig håndtering.

matikken kunne hjelpe virksomhetene til å oppfylle forskriftskravene og assistere slik at en av de farligste miljøgiftene fases ut forskriftsmessig og under kontrollerte forhold. Konkret bes dere vurdere muligheter for å gi målrettet informasjon til medlemmene og om å informere via hjemmeside, medlems- og nyhetsblad og lignende. I den anledning vises det bl. a. til veiledningen "Identifisering av PCB i norske bygg", som dere finner på www.sft.no.

1 Innledning

Myndighetene har fokus på reduksjon i bruk og utslipp av helse- og miljøfarlige kjemikalier. Polyklorete bifenylr (PCB) er en av de farligste miljøgiftene vi kjenner og ble forbudt 1980. Det er vedtatt internasjonale avtaler om stans i bruk og forsvarlig utfasing av gjenværende PCB. PCB kan blant annet føre til kreft, skader på immun- og nervesystemet samt skade reproduksjons- evnen. Barn er spesielt utsatte.

2 Virksomheters plikter i forhold til PCB

PCB-holdige kondensatorer i lysarmatur er forbudt fra 1.1.2008. Kassert PCB-holdig utstyr er farlig avfall og skal håndteres i tråd med kravene i forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). Heisentrepener har et selvstendig ansvar for at PCB-holdige produkter håndteres forsvarlig og at de blir levert til forsvarlig behandling. Virksomhetenes plikter er ytterligere beskrevet i vedlegg 1.

For en virksomhet vil disse pliktene kunne medføre økonomiske forpliktelser i form av økonomiske utlegg og investeringer. En brann eller kortslutning i PCB-utstyr vil i tillegg kunne medføre helsefare og meget kostbart saneringsarbeid.

3 PCB i heisanlegg

Heisanlegg og tilhørende byggfunksjoner reist eller rehabilitert i perioden 1950–80 kan inneholde produkter

4 Tilsyn

Statens Forurensningstilsyn (SFT) og Fylkesmannen har, i samarbeid med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Det lokale eltilsyn, gjennomført landsomfattende kontrollaksjoner i forhold til PCB i lysarmaturer. Resultatet har så langt ikke innfridd våre forventninger da det fremdeles viser seg at mange virksomheter for eksempel ikke har en økonomisk plan for utskiftning av PCB-kondensatorer i sine lysarmaturer. Kontrollaksjonene viser at utfasingen er godt i gang eller gjennomført i en av to kontrollerte virksomheter. Resten har avvik i større eller mindre grad. Hver femte virksomhet har ikke gjort tiltak overhode. Nå haster det for etternølerne, spesielt små og mindre private virksomheter ser ut å ligge på etterskudd. De må sette i gang tiltak umiddelbart om de skal komme i mål innen siste frist. Målruttede virkemidler som tvangsmulkt vil bli tatt i bruk for de som ikke følger kravene.

5 Anmodning om samarbeid

Samarbeidet mellom miljøvernmyndighetene, DSB/DLE og bransjeorganisasjoner har ført til en sterk økning i forsvarlig innsamling av bl.a. PCB-holdige kondensatorer i lysarmatur og isolerglassruter. Deres organisasjon når gjennom sitt arbeid mange av de virksomheter som er problemeiere. SFT ønsker i den anledning et tilsvarende samarbeid. Organisasjon vil ved å informere ytterligere om PCB-proble-

6 Diverse

Dersom dere har spørsmål angående denne henvendelsen, eller ønsker informasjonsmateriale, kan vår aksjonsleder gi ytterligere informasjon. Han kan kontaktes på qno.lundkvist@sft.no eller på telefon 225 734 77.

Ansvar og plikter i forhold til PCB

Bygg- og anleggseiers og avfallsbesit-
ters ansvar og plikter fremgår av:

- forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) § 3-1; fra 1. januar 2005 er bruken av kondensatorer med PCB i lysarmatur **forbudt**, men dersom man kan dokumentere at følgende var gjennomført innen 1. januar 2005 vil fristen for utfasing kunne utsettes inntil 1.1.2008:
 - utfasingspliktige kondensatorer er kartlagt
 - tidfestet utskiftningsplan foreligger (inkludert budsjetterte kostnader)
 - plan for avfallshåndtering av PCB-avfallet er utarbeidet

Merk deg også at det er merkeplikt for PCB-holdige isolerglassruter. Enhver PCB-isolerglassrute som sitter i bygget skal merkes med et gult merke med sort tekst (produktforskriften § 3-1 andre ledd). Hensikten er å sikre at isolerglassrutene leveres som PCB-holdig farlig avfall når de skiftes ut. Som eier av bygget

I forbindelse med PCB-kondensatorer i lysarmatur betyder det følgende:

- Bygg- og anleggseier
og avfallseier har:

- det finnes en plan for avfallshåndtering av PCB-avfallet
- det er satt av nødvendige økonomiske midler for å sikre utfasingen av PCB-kondensatorer innen 1.1.2008

Trenger du hjelp til å klarlegge om PCB er benyttet i dine bygg? Kontakt din lokale elektroinstallatør og/eller glassleverandør. Disse kan bistå deg med å kartlegge situasjonen og med å foreslå nødvendige tiltak. Ofte viser det seg at utskifting til nye armaturer og til nye ruter gir driftsbesparelser i form av lavere energiforbruk og økt komfort.

Ytterligere informasjon om PCB, kartlegging, avfallsordningene, etc finner du på vår hjemmeside, www.sft.no. Det gjøres spesielt oppmerksom på veilederen "Identifisering av PCB i norske bygg". Informasjon finnes også på bl. a. www.ruteretur.no, www.renas.no og www.pcb.no.

I henhold til forskrift om systematisk helse, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 4 skal virksomheter innføre og utøve internkontroll. I forhold til PCB innebærer dette blant annet at det skal finnes rutiner som sikrer at regelverket følges. Slike rutiner skal dokumenteres skrift-

Geir Løkke

Han blei overført til Lillehammer Sykehus allerede mandagen etter. Vi i HMF ønsker ham god bedring og er veldig glade for at det hele endte såpass "bra", noe vi etter det vi har forstått virkelig ikke var en selvfølge!

Tlf: 815 48 222

E-post

Du kan også sende spørsmål på e-post. De blir normalt besvart i løpet av én til tre arbeidsdager.

Svartjenesten@arbeidstilsynet.dep.no

Rett fra sjaktebånn

Tekst: Geir Løkke

Nå er det nok! Vi må få slutt på snillismen! Når jeg ser at deler av verdens befolkning har en oppførsel som ikke er forenlig med slik mange av oss ønsker at verden skal være, velger jeg å ta bladet fra munnen. Til nå har bare noen få partier brydd seg om dette problemet, og dette er en for alvorlig sak til at engasjementet rundt de problemene disse folka fører med seg ikke er større. Disse menneskene bør ikke få lov til å holde resten av verden i sitt klamme grep. Og vi veit jo alle hvem jeg prater om!

- De er overrepresentert når det gjelder voldsforbrytelser
- De er overrepresentert når det gjelder narkotikaforbrytelser
- De slår sine koner og barn.
- De gjør hva de kan for å inneha makt i de samfunnene de lever i.
- De mener at de som ikke er enige i deres synspunkter alltid har feil.
- De har alltid prøvd å påtvinge andre sin religion.
- De tyr lett til voldelige løsninger som terror og krig, gjerne med religion som begrunnelse.
- Og om uskyldige blir drept i kampens hete, så er ikke det noe de tar særlig tungt. Se bare hvordan de holder på i Afghanistan / Irak og Palestina / Israel -konfliktene.

Kort fortalt snakker vi om en voldsforherligende, maktsyk og grisk del av menneskeheten, eller for å gi dem en enda kortere og mer folkelig beskrivelse: Menn.

Masochistene

En annen gruppe som en bør se opp for er masochistene. En liten gruppe med sære perversjoner (eller seksuelle preferanser, som noen vil si) tenker du kanskje. NEI, her prater vi om en egen undergruppe blant masochistene; en gruppe mennesker på over 700 millioner! Og de finnes over alt, i alle land. Her i landet utgjør de foreløpig bare 1 %, men det er allikevel grunn til å rope et varsku!

"Folk flest" veit jo at muslimene, med Koranen i hånda, utøver vold mot kvinner. Ja, det er jo nesten en livsstil. Kvinnene slås, piskes, steines, kjønnslemlestes og holdes nede. Og de tvangs-giftes (menn har alltid lyst). Dette kan de gjøre med sine imamer og religiøse lederes velsignelse. "Folk flest" har jo også alle lært at dette med undrettryk-king av kvinnen er en så viktig del av Islam at alle gode "muslimer flest" gjør hva de kan for å opprettholde denne tradisjon.

Det er jo faktisk så ille at t.o.m. "Frp`ere flest" har begynt å engasjere seg mot at muslimske kvinner blir slått i hjemmet. Da må det være ille! Ja, det er så ille at her er det faktisk lov å slå alle under en kam. I TV-debatt etter TV-debatt sitter menn og prater til menn om det faktumet at muslimer bedriver kvinneundertrykking her i landet. Riktignok har vi har jo alltid hatt vold mot kvinner i Norge, men det er viktig å poengtere at det i Norge bare er 25 % av våre kvinner som opplever vold og misshandling i løp av livet. Volden som ikke har rot i Islam er sikkert også lettere å leve med.

Over 50 % av alle muslimer i verden er kvinner. Stemmer massemedias bilde av muslimene og deres støtte av kvinneundertrykking, så må vel muslimske kvinner være den største gruppen med masochister i verden?!

8 milliarder kroner i bot til Otis, Kone, Schindler og ThyssenKrup

Tekst: Geir Løkke

EUs Konkurransekommisjon har avslørt deltagere i fire heis- og rulletrappkartell i EU, som har blitt ilagt bøter på over 990 millioner euro. (nesten 8 milliarder kr!) Dette er samlet de største bøkene Europakommisjonen noen gang har ilagt noen.

Europakommisjonen har gitt bøter til Otis, Kone, Schindler og ThyssenKrup i Belgia, Tyskland, Luxemburg og Nederland på totalt 992 millioner euro for kartellvirksomhet i forbindelse med installasjon, modernisering og vedlikehold av heiser og rulletrapper. Blant aktuelle prosjekter finner vi heiser og rulletrapper til sykehus, togstasjoner, kjøpesentre og næringsbygg.

I tillegg er 17 underleverandører nevnt, i sammen med Mitsubishi Elevator Europe B.V, som var med i det Nederlandske kartellet.

Firmaene er beskyldt for samarbeid som har pågått mellom 1995 og 2004. Disse selskapene har drevet pris- og anbudssamarbeid samt markedsdeling i strid med artikkel 81 i EF-traktaten, som tilsvarer § 10 i den norske konkurranseloven.

De har samarbeidet om tilbud, kontrakter og priser. De har delt opp marked mellom seg og utvekslet konfidensielle opplysninger. Firmaer som hadde gode

eller langvarige kundeforhold, hadde "hevd" på disse. Falske bud, for høye til å bli akseptert, blei gitt på prosjekter av de firmaene som "ikke skulle være med på budrunden" for å gi inntrykk av reell konkurranse.

I alle de 4 kartellene deltok ledelsen i firmaene (adm. direktører, salgs- og sörvisdirektører og ledelsene innen kundebehandling) i regelmessige møter innad i kartellene. Det er bevist at firmaene har vært klar over at deres atferd var ulovlig, og at de har gjort tiltak for å unngå å bli oppdaget; de har møttes i barer og restauranter, de har reist ut på landsbygda og utenlands, for å holde sine møter hemmelige. De har til og med brukt mobiltelefoner med kontantkort for å unngå å bli spora. Alt for å fryse markedsandeler og holde prisene stabile.

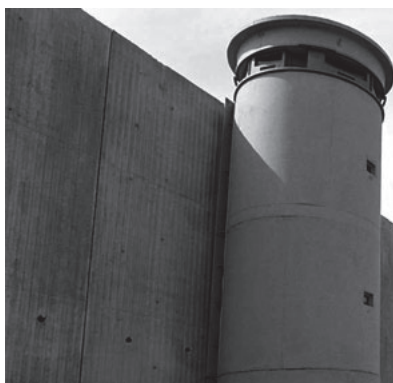
- Det er opprørende at kostnader til bygging og vedlikehold av blant annet

sykehus er blitt kunstig oppblåst av disse kartellene, raser Konkurransekommissær Neelie Kroes

Kommisjonen anslår at effektene av kartellvirksomheten vil kunne vare i 20 til 50 år, ettersom vedlikeholdet av heiser og rulletrapper ofte utføres av det samme firmaet som installerte utstyret. Dermed vil markedene være fordreid i mange år fremover.

- Skadene som er forårsaket av dette ulovlige samarbeidet vil vare i mange år, fordi det ikke bare dreier seg om selve leveransen, men også om det påfølgende vedlikeholdet. For disse selskapene bør minnet om bøkene vare like lenge, fortsetter Kroes.

Kartell: konkurranseregulerende sammenslutning som bygger på avtale mellom bedrifter i samme el. nær beslektede bransjer

Dugnad for palestina

**Gi ditt bidrag til
kontonr. 9001 12 03476
eller tlf: 820 44 750**

**En oppringning
tilsvarer 175,-**

Lempning av overtredelsesgebyr for avsløring av karteller

Et selskap som deltar i ulovlig samarbeid kan bli fritatt for overtredelsesgebyr (bot) dersom det er det første til å avsløre kartellet. Andre selskaper som deltar i kartellet kan få nedsatte bøter ved å samarbeide med Konkurransetilsynet under etterforskningen. Uten disse fritakene for enkelte, hadde den samlede bota vært på over 1,3 milliarder euro / 10 milliarder nok.

KONEs datterselskaper i Belgia og Nederland fikk full immunitet fordi de var først ute med å gi kommisjonen informasjon om kartellene i disse landene. Det samme gjelder Otis' datterselskap i Nederland. Selskapene i ThyssenKrupp-gruppen fikk derimot forhøyet sine bøter med 50 prosent på grunn av at gruppen også tidligere er bøtelagt for kartellvirksomhet.

	Bot i euro	Prosent i avslag	endelig bot i euro
KONE			
BELGIA	70,000,000	100	0
TYSKLAND	126,000,000	51	62,370,000
LUXEMBURG	4,500,000	100	0
NEDERLAND	0	0	79,750,000
Total for KONE			142,120,000
Mitsubishi			
NEDERLAND	1,860,000	1	1,841,400
Otis			
BELGIA	80,325,000	41	47,713,050
TYSKLAND	214,200,000	26	159,043,500
LUXEMBURG	30,600,000	41	18,176,400
NEDERLAND	108,035,000	100	0
Total for Otis	433,160,000		224,932,950
Schindler			
BELGIA	70,000,000	1	69,300,000
TYSKLAND	25,500,000	1	21,458,250
LUXEMBURG	18,000,000	16	17,820,000
NEDERLAND	35,525,000	1	35,169,750
Total for Schindler	149,025,000		143,748,000
ThyssenKrupp			
BELGIA	86,625,000	21	68,607,000
TYSKLAND	378,000,000	1	374,220,000
LUXEMBURG	13,500,000	1	13,365,000
NEDERLAND	39,525,000	41	23,477,850
Total for ThyssenKrupp	517,650,000		479,669,850
Sum samtlige bøter	1,302,195,000		992,312,200

1 euro = 8.12 nok

Årsmøtet

HMF med stort overskudd

Tekst: Bjørn Tore Egeberg, sekretær

Kasserer Michael Berggren la fram et regnskap med stort overskudd på årsmøtet. Det hadde vært god kontingentinngang i 2006. Høye lønnstillegg og mange nye medlemmer brakte kontingentinntektene 500 000 over budsjett. I tillegg var det gjort en jobb med å drive inn ekstrakontingent fra etternølerne etter streiken 2004.

Overskuddet på litt over 1 mill. kr ble disponert slik: 100 000 til jubileumsfondet, mens resten blir avsatt til trygghet ved framtidige konflikter.

Rune Larsen fortsatte som leder. Per Arne Salo og Espen Milli er nye nestledere. Tore Grov ga seg og fikk blomster på årsmøtet etter sine to år som nestleder. Vi håper vi fortsatt får se Tore som aktivt medlem i klubb og forening. Tore er en rolig mann med godt humør. Vi trenger sånne som deg, Tore!!!!!!!!!!!!

Forsvar AFP

Vidar Holm orienterte om regjeringens pensjonsreform på landsråd. Regjeringa er lite troverdige når de sier at statens pensjonsutgifter skal reduseres, samtidig som alle med lave inntekter skal få høyere pensjon.

3 innsparingstiltak: Jobb lenger, halv real-lønnsutvikling på pensjon, levealderjustering

Flertallet av dagens pensjonister har gått av på uføretrygd før fylte 62 år. Den nest største gruppa går av ved 62 år. Dette er en virkelighet som Bjarne Håkon Hansen velger å se bort fra når han lover god pensjon til alle (som jobber til de er 70 eller mer). Alle partier på Stortinget står bak pensjonsranet.

Fagforeninger og tillitsvalgte fra flere forbund har gått sammen om Aksjon Forsvar AFP. Dette ønsker også medlemmene av HMF å delta i. Årsmøtet bevilget kr. 100,- per medlem til aksjonen. Hjemmesida deres er www.forsvarafp.no

BE og HMF går ikke helt i takt

- hvem kan sikre TRYGGE HEISER FOR DEG

Tekst: Bjørn Tore Egeberg

I forrige nummer av Heismontøren stilte vi spørsmålet om tilsynene var på vårt parti i kampen mot sosial dumping. Vi viste gjennom to eksempler på sosial dumping i heisfaget at ingen blir stoppa av de forskjellige forskriftene som skal sikre trygge bygninger og trygge elektriske installasjoner. Det ser ut til at ansvaret for å føre tilsyn er uklart forstått, og at HMF må aksjonere for at tilsyn skal finne sted. De to eksemplene er Bueslaget i Drammen og Stortinget.

Møte med BE

Med denne lærdommen i kofferten dro HMF til møte med Statens Bygningstekniske Etat (heretter BE) 15.februar. Fra HMF møtte Rune Larsen, Per Arne Salo og jeg.

"Ting begynner å glippe. Kontrollen er ikke god nok!". Rune gikk hardt ut. Vi gikk rett videre til å dokumentere brudd på forskrifter på heisen som er satt opp på Lidl's hovedkontor på Vinterbro utenfor Oslo. Her er saken at heisen er satt opp av et tysk firma som ikke hadde lov til å sette opp heis i Norge, og godkjent at et tysk TKO (Teknisk kontrollorgan), som kanskje heller ikke har lov til å godkjenne noe som helst i Norge. Vi fikk vite om heisen gjennom at montører fra Ribe Heis hadde fått en reparasjonsordre på den. Gutta avdekket så mange graverende feil at de mente det var uforsvarlig å jobbe på denne heisen. Enden på visa var at heiseieren godtok å bestille inn Norsk Heiskontroll til en ekstraordinær kontroll. Nå har Lidl en garantisak gående med entreprenøren, FC Trapp (fra Tyskland, overraskende nok).

Så spørsmålene til BE var:

1. Hvorfor ikke noe tilsyn hadde gått inn å stoppa en serie med ulovligheter.
2. Hvordan FC Trapp kunne få sentral godkjenning fra BE i tiltaksklasse 3 uten å dokumentere kompetanse på heis.

Sentral godkjenning

Vi fikk en orientering om bestemmelsen om sentral godkjenning fra BE, der mye var nytt for meg. Sentral godkjenning er frivillig, så man kan godt montere ulike installasjoner selv om bedriften ikke har sentral godkjenning. Ordningen er et hjelpemiddel for kommunen, som skal gi byggetilatelse. Dersom ansvarlig søker har sentral godkjenning i riktig tiltaksklasse behøver ikke kommunen kreve ytterligere dokumentasjon.

Sentral godkjenning gjelder generelt. Et eksempel er at bedriften kan ha sentral godkjenning som ansvarlig utførende for bygninger og installasjoner. Da gjelder godkjenningen for alle typer installasjoner, også heis, uten at bedriften har dokumentert kompetanse på heis. Bedriften må vise god kjennskap til bygningsregler i Norge og EU, og den må dokumentere et godt styringssystem. Dette er tilstrekkelig, og da stoler lovgiverne på at bedriften bare vil engasjere seriøse heisfirma til å sette opp heiser.

Men hva hvis de allikevel bruker et firma som ikke har lov til å sette opp heis i Norge, spurte vi. Skal det fortsatt være sånn at bedriftenes egenkontroll i mange tilfeller er den eneste formen for kontroll?

Kommunens ansvar

Det er kommunen som har ansvar for å føre tilsyn med at alt går ordentlig for seg på byggeplassen. Dette fungerer jo ikke i det hele tatt. Sjøl i gamle rolige dager, med lavkonjunktur i byggebransjen, og en bransje dominert av seriøse firma, var det kommunale tilsynet sjelden å se. Nå, med full bonanza i bransjen, mange nye aktører, (mer eller mindre seriøse), og sosial dumping som industri, duger det ikke med en to-tre kommunale saksbehan-

dlere, slik virkeligheten er i små kommuner. I dette spørsmålet er vi og BE helt på linje. "Hvor har det blitt av den lokale bygningskontrollen", som BE-mannen sa det.

Hvordan blir da situasjonen ute i det virkelige kommune-Norge? La oss si det sånn: Hvis kommunens byggeavdeling vet at det er satt opp en heis, kan de føre tilsyn med firmaet og arbeidet som blir gjort. Kommunen har ingen kompetanse på heis, og bygningsadm. har små budsjetter. Skal de føre tilsyn, må de leie inn noen som kan det til å gjøre jobben. Det er dyrt, og skjer nok nesten aldri.

Er det da kommunen som har skylda, eller må andre aktører med større ressurser gå ut og føre tilsyn? Fra HMFs side er fungerende tilsyn med heismontasje et statlig ansvar. Når kommunen har blitt pålagt en oppgave den ikke har forutsetninger for å klare, må det sterkere lut til. Hvis dette betyr overgrep mot det kommunale selvstyre, er det greit for oss, bare ikke folk blir kvesta i heisen.

En sunn bransje

Fra BEs side ble det vist til den lave ulykkesstatistikken for bransjen, og at dette var en foregangsbransje for politikere og øvrige byggebransje. Det ble diskutert om årsakene til denne fine statistikken. Det var enighet om at HMF har spilt en vesentlig positiv rolle, og at HLF og HMF har felles mål om at heisbransjen skal være seriøs og skal hele tiden jobbe for høyt sikkerhetsnivå og faglig kvalitet.

Rune trakk fram at kurs og videreutdanning er enormt viktig. Heisbransjens Utdanningscenter, HBU og Oppplæringscenteret for lærlinger, OPPHEI spiller en vesentlig rolle for kunnskapnivået, fokus på sikkerhet, fokus på

forebyggende og fokus på kvalitet. Det er gode erfaringer å ha et felles kunnskapssenter for bransjen.

Flere eksempler

Rune hadde to eksempler fra sin "hjemby", Drammen:

- Buskerudveien 145, der Kent Dyreng er ansvarlig for montasjen, som ble utført av italienske montører. Så fort heisen kom i service, ble det avdekka store mangler
- Bueslaget, der heisen ble plombert på grunn av ulovlig montasje av polske montører

Det er ingen grunn til å tro at Drammen er verre enn andre byer, så hvor mye tvilsom heismontasje har det egentlig vært i Norge de siste 5 åra?

Etter møtet har vi hatt heisen på Ås, der maskinen løsna, og motvekta ramla ned 4 etasjer.

Det begynner å danne seg et mønster med heiser som ikke blir innmeldt, og som ikke kommer i periodisk kontroll. Et mønster med slepphendt godkjenning fra ansvarlig Teknisk Kontrollorgan. Og der tekniske kontrollorgan fra EU-området deler ut godkjenninger i Norge uten at norske myndigheter er klar over at de er her. For publikum og heismontører blir resultatet at det etter noen år går en del farlige heiser, og at skylda for ulykker kan bli påført en enkelt heismontør, og ikke de politiske myndighetene som har liberalisert markedet.

Lærdommer

Vi hadde en åpenhjertig samtale med BE om tilstanden i heismarkedet. Det er alltid nyttig å utveksle informasjon. Men av konkrete resultater kom det lite ut av det. BE forholder seg lojalt til forskriftene, som pålegger dem å gi generelle godkjenninger, og har ingen tro på at det vil komme regler der bed-

rifter skal ha godkjenninger som viser hva de faktisk kan. BE forholder seg til at tilsyn først og fremst er et kommunalt ansvar.

Vi må bruke lærdommene fra dette møtet i det videre arbeidet for trygge heiser. Dette arbeidet har vært mest vellykka når vi demonstrerer foran ulovlige heiser (som i Drammen). Møter med makta i kommunaldepartementet blir en annen del av dette arbeidet.

PS. Etter møtet har vi skriftlig bedt BE se på det tyske TKO som godkjente heisen på Lidl-bygget. Brevet konkludere slik:

Av hensyn til sikkerheten har vi et sterkt ønske om at det blir satt stopper for useriøs TKO-virksomhet på heis. Vi ber Statens Bygningstekniske Etat om å følge opp saken, og håper dette vil føre til at dette konkrete tyske firmaet mister retten til å operere som TKO i Norge.

2006 ved OPPHEI – Opplæringskontor for heisfaget

2006 var det niende hele driftsåret ved OPPHEI. Det ble ansatt 24 lærlinger dette året. Mot 16 lærlinger i 2005. Oppgangen de siste to årene var merkbar. Dette har en sammenheng med at det er mye å gjøre i heisbransjen for tiden. I motsetning til 2004 da antallet nye lærlinger var 3. Det er viktig at opplæringen til lærlingene ikke blir glemt, selv om det er mye å gjøre i heisbransjen for tiden. Der har montørene og arbeidsleder en viktig oppgave å gjøre.

Opphei har ønsket å videreutvikle undervisningsopplegget med mer praktisk relaterte oppgaver. Vi har i dette året laget en heissjakt som skal brukes til opplodding og montering av føringer og dører. Det er også kjøpt inn hydraulikktstyr som skal brukes i undervisningen. Dette er et samarbeidsprosjekt med HBU.

I løpet av året ble det arrangert et møte/ kurs for opplæringsansvarlige og lærlingtillitsvalgte i medlemsbed-

Inntak av lærlinger siden oppstarten av OPPHEI	
År	Antall lærlinger
1997	20
1998	20
1999	22
2000	20
2001	17 *
2001	12
2002	9
2003	9
2004	3
2005	16
2006	24

* elektrikere som skal bli heismontører

riften. Der ble det særlig lagt vekt på lærlingesamtaler og at jobbene til lærlingene er planlagt. Opphei har siden besøkt flere bedrifter for å bli kjent med lærlinger og de som har ansvar for opplæringen.

Oversikt over lærlinger per bedrift	
Bedrift	Antall lærlinger
OTIS AS	10
HK-service AS	2
Kone AS	7
Reber Schindler Heis AS	10
Stahl Heiser AS	3
Thyssen Elevator AS	6
Uni-heis AS	0
Melbye Heisservice	1
Heis-Tek Oslo	1

Opphei har også vært med på flere lærlingesamtaler.

Opphei fikk også et nytt medlem dette året, Heis-Tek Oslo.

The Plymouth-Dakar Challenge

Del 2

Tekst: Karl Martin Blakisrud, Christian Østby og Geir Løkke

Dette er et resymé av en begivenhetsfull tur til Afrika Karl Martin Blakisrud og Christian Østby foretok i forbindelse med løpet "The Plymouth-Dakar Challenge". Afrika høres kanskje langt vekk ut, men sannheten er at kontinentet bare ligger 14 km. fra Europa. Forberedelsene er beskrevet i forrige nummer av Heismontøren.

Testing av utstyret er veldig viktig når en skal på langtur. Her prøves Jøtuls offroad-egenskaper på pløgslo på Blakkisrud gård.

Karl har våkna. Avreise gjennom et rimhvitt landskap

25.12; Fra Blakkisrud gikk turen via Prinsdal til Kråkstad, der Karl skulle plukke opp Christian. Så bar det gjennom Sverige og Tyskland (overraskende mange dorfer langs autobahn som het Ausfahrt!)

26.12; Sov over hos kjente i Warendorf. Fikk med survival-pakke med mat.

27.12; Etter tre turer innom Luxembourg ankom teamet endelig Paris klokka 7 om morra'n.

Status: Knekt jekken, bøyd stiftene i fordeler'n og fått et tøft hull i eksosen. Mangla ett eller annet som forsvant fra takgrinda under høy hastighet ett eller annet sted i EU.

Foran Eiffeltårnet var det tid for første pitstop. Rep. av fordeler, nedjustering av tomgang fra 4000 rpm, samt ompakking.

Sov hele dagen i leilighet lånt av venners venner, for så å kjøre videre klokka 21.00 i retning Barcelona, som blei nådd klokka 12.00 dagen etter (man kan kjøre lenge og langt på spansk kaffe). Her sosa gutta rundt i byen resten av dagen og kjørte videre mot Malaga på kvelden. Første fartsrekord blei notert; 135 km/t. Natta blei tilbrakt på en rasteplass ved siden av et trailerlass med griser som skreik hele natta. Selv om Jøtul nå hadde begynt å blø kjøleveske, blei ny fartsrekord notert ved Murcia; 144 km/t (5500 rpm). Også denne rekorden hadde et kort liv og blei slått av neste rekordnotering på 173 km/t like før Team HMF på kvelden ankom Tarifa, helt syd i Spania. Innkvartering for så å dra tilbake til Gibraltar, hvor første ølen blei tømt 29.12 klokka 23:59.

1. nyttårsdag var det tid for kirurgi. Etter å ha kaldsveisa radiatoren med hårføner og Aralditt på hotellrommet,

Bunkring i Gibraltar. Skulle tru dem ikke hadde mat i Afrika!

helt oppi to egg, to flasker radiatortett og litt engelsk superguffe, sluttet Jøtul endelig å blø. Etter denne innsatsen vites det ikke hva de to gjorde resten av den dagen. Neste livstegn kom dagen etter; en tekstmelding med ordlyden

Afrika!

"Neste stopp: AFRIKA", deretter var det fullstendig radiotaushet fram til den 3. januar. Da hadde Team HMF dagen før passerte Rif-fjellene til Meknes aleine (ikke langt fra byen El Kebab, som i følge veldig ubekreftede rykter skal være den kulinariske hovedstaden i Marokko). Nå var de på vei mot Atlasfjella, som de regnet med skulle bli forsert på ett par dager. Jøtul hadde forberedt seg, med gitter foran radiatoren, Afrikatermostat og 80 liter bensin på taket.

Camping i den Afrikanske fjellheimen og innkvartering hos noen hyggelige mennesker. Innkvarteringa kosta et par solbriller, vitamintabletter, smertestillende tabletter og 300 av de pengene de bruker der. Siden både Meknes og Atlasfjellene ifølge Team HMF skulle være to av UD's "favoritter", og Teamet kjørte helt aleine, bestemte de seg for å ta en tredagers mens de kjørte rundt i områder som ikke står på Saga Solreisens kart.

Ved Quarzazate var det slutt på asfalten.

Villcamping (langt mellom camping med NAF-stjerner)

Tekstmelding sendt redaksjonen 4. januar: Dagens etappe har gått over Atlasfjella. Telta står nå i snøen på 2372 moh. Jøtul blåste forbi en radarkontroll, men dette medførte ingen problemer da den eneste franske setningen Team HMF kan er "Competif Rally Gambic".

7. januar var alle tre vel ute av Atlasfjella og Marokko. Skliplatene under front og hekk fikk jobba overtid på eselveiene i fjella der Jøtul klatra seg opp, lengre enn noen annen Volvo har vært før, til lokalbefolkningens store forundring. Ruta fra Taroudant til Layonne ble kjørt i "Slipstream`n" etter en Toyota. Layonne er for øvrig eneste stedet i Vest-Sahara man kan drikke alkohol. Det var også siste sted på ruta gjennom landet det var en minibank. (Er det en sammenheng her?)

(Rettelse til UD: Nattkjøring byr ikke på noen problemer så lenge du har en fartsglad marokkansk venn (Hammad, jobba på danskebåten i '85) i en spellranes ny Toyota.)

Ingen ny toppfart, men close. Det var på denne strekningen at bakdempera

til Jøtul knela. Dette forårsaket seinere et revna dekk. Skaden blei begrensa etter styling av West Cost Costumes, som innebar bredding av hjulbuer ved hjelp av slager og vannpumpetang. Etter denne operasjonen stolte Team HMF 100 % på at Biltema-fjærene holdt.

Taktikken blei forandra etter at teamet kom inn i Vest-Sahara og okkupert område. Nyvaska skilt og ord som "Humanitare, non competif Gambic" samt Schindler-kalendere var nå det som skulle til for å klare seg videre etter "fartskontroller" og grensepasseringer.

I Dakhla blei det dekkskifte. Dakhla er for øvrig siste sted på ruta gjennom Vest-Sahara man kunne få tak i ordentlig bensin. Fra Dakhla bar det over grensa, gjennom skummel sand, inn i Mauritania. Med de rette betalingsmidla gikk grensepasseringa greit. Forøvrig er Schindler-kalendere ikke alltid like verdsatt. Det går nå to tollere og patruljerer grensa mellom Vest-Sahara og Mauritania i slitte Schindler-bukser.

På Østlandet var det eneste tegnet på vinter det hvite rimet på bakken. Man må vist til Afrika for å oppleve snø!

Med kano på taket; alltid er det en eller annen jævla viktigter som skal være klar for ENHVER situasjon!

Sahara! Da snø var noe av det første gutta møtte i Afrika, så overrasker det vel ikke at det regnet første dagen i Saharaørkenen.

I Mauritania var teamet så heldige å få parkert på parkeringsplass ved hotellet, med vakt 24 timer i døgnet. På morran kom Christian og Karl til GPS-løs Volvo. I tillegg til å ha tatt GPS'n ville vakta ha betalt for parkeringa. Etter å ha vist fram sine høyre langfingre til vakta og fortalt at de syntes en GPS burde holde som betaling, kjørte de videre inn i Saharaørkenen.

Etter 400 km i ørken, 100 km på stranda, en god del landevei og ett par langfingra tollere på grensa fra Mauritania ankom Teamet endelig Saint Louis i Senegal. Her var det på tide med en ny statusrapport: Alle løse detaljer som dørhandtak, dørlåser, stempelringer,

bakfjærer, bakfanger og andre unyttige deler var knekt, løsna eller er borte. Jøtul har utvikla en kraftig røykhoste, men blir tatt godt vare på, da hun fikk utført to oljeskift i Sahara ettersom olja plutselig inneholdt 50/50 bensin...

På vei fra Saint Louis dagen etter startet de elektriske problemene. 10 meter ut av campingen døde radioen. Etter litt førstehjelp kom musikk tilbake. Men etter kraftig røykutvikling fra radioen et par kilometer seinere blei den erklært død.

Ferden gikk så videre i kolonne i sammen med flere andre i noen timer uten noen flere problemer.

Da kokte batteriet, hovedlyktene slokna,

sikringene smelta, instrumentene blinka litt før de også kutta ut. Videre kjøring gjennom den afrikanske natt, gjennom Senegal, blei foretatt i en matt svart Volvo uten lys. Alt virka lovende – ...helt til coilen smelta, noe som førte til ubrent bensin i eksosen, som igjen forårsaket en eksplofaenmegsjon. (Tøff lyd!)

Etter bytte av dynamo, coil, innslag-srele, stift og batteri var Jøtul i gang igjen. Siden gutta til og med hadde en reservepære, blei nå hodelykt-ut-av-vinduet-prosjektet skrinlagt.

Etter flere grensepasseringer, hvor en var avhengig av bestikklser i form av penger eller Schindler-kalenderen med bilder av de sveitsiske alper, var det en stor overgang å komme til grensa inn i Gambia. Her blei de mottatt med kald øl av tollerne, og de fikk slå opp telt bak toll- / politistasjonen. De fikk også lov til å ta i bruk stasjonens toaletter. En campingplass som bør oppnå en del stjerner på NAFs campingkart!

Den enes død, den andres brød. Etter å ha truffet på et av de mange badekarstore hola i "veidekket" tok denne Forden kvelden, og blei fort letta for batteriet av kjappe heismontørfigre.

Kaffe avec i Banjul

Reklameplakaten på Jøtul under auksjonen

Fully rigged "Adventure" Car. A classic car of the finest engineering work of Sweden. Simple and reliable design, with a good engine. She's only done 414.000 km, and these cars are known to go 1 million km. and beyond... Formally owned by an old priest, using it to and from church, before it went through a stealth transformation by Team HMF (The lift fitters Union in Norway)

Selv om Team HMF var forskånet fra direkte ransforsøk på turen, var ikke alle andre deltagere like heldig. En noe påseilet kar fra Wales blei utpå kvelden i Marrakech møtt av en mann i et mørkt smug. Etter å ha blitt presentert for en kniv og et krav på 400 kroner, gjorde karen fra Wales det vi

sikkert alle ville ha gjort; han pruta ransbeløpet ned til 200 kroner. Men siden han ikke var så kjent i området spurte han om veien tilbake til hotellet. Raneren gestikulerte og pekte mens han forklarte veien, men oppdaget vel etter hvert at ransofferet av og til falt litt ut under veibeskrivnin-

gen. Raneren gjorde da det som sikkert de fleste ranere ville ha gjort; tilbød å følge ransofferet trygt tilbake til hotellet, noe vår påseilete venn takket ja til.

...og alle var enig om at det hadde vært en hyggelig kveld.

Ulykker i 2006

Tekst: Norsk HeisKontroll

I teknisk forskrift til plan- og bygningsloven av 1997, senest oppdatert den 1.1.2006, er det krav om sikkerhetskontroll av løfteinnretning etter ulykke. I veiledningen til forskriften forutsettes det at ulykkene meldes til kommunale myndigheter, og at NHK får den samme informasjonen. NHKs landsomfattende register og statistikk vil gi grunnlag for tiltak som kan bedre sikkerheten. Denne informasjonen vil også være et verdifullt underlagsmateriale i den praktiske kontrollvirksomheten og i arbeidet med regelverket.

NHK har fått kjennskap til enkelte av de registrerte ulykkene/hendelsene helt tilfeldig og i noen tilfeller lenge etter at hendelsen fant sted. Det er rimelig å anta at et stort antall mindre ulykker og nestenulykker ikke blir rapportert og heller ikke kommer til NHKs kjennskap på annen måte.

Antallet registrerte ulykker og nestenulykker har øket ganske lite fra tidligere år. Den beskjedne økningen i antall skyldes antagelig at vi i større grad enn tidligere har fulgt med i avisenes oppslag. Etter det som er meldt har to av de registrerte hendelsene medført alvorlig personskade (nr. 14 og 15).

For 2006 er det registrert følgende:

- 11 ulykker med personskade (merket b nedenfor), herav 7 med heis (inkl. trappeheis) og 4 med rulletrapper.
- 7 nestenulykker/hendelser uten personskade (merket c nedenfor), herav 5 med heis og 2 med rulletrapp og rullende fortau.

Kort beskrivelse av ulykker og nesten ulykker med løfteinnretninger i 2006

1c) januar 2006.

Rulletrapp

Ei lita jente fikk gummistøvelen kilt og ødelagt mellom rulletrapprinn og rulletrappens balustrade. Barnet fikk trukket til seg foten, slik at denne ikke kom til skade.

2b) januar 2006.

Heis

Tre personer gikk inn i en 24 personers heis i 5.etg., for å kjøre ned. Etter at de hadde trykket på knappen til utgangsetasjen, ruste heisen opp til toppen (7.etg.). Bremsen ble aktivert da heisen gikk på grensebryter i toppen. Hastigheten var imidlertid så stor at motvekten traff buffer med overhastighet og heisen fikk dermed en relativt brutal stopp. En av passasjerene fikk smerter i ryggen og en besvimte etter at de ble reddet ut.

Det antas at rusingen skyldes en kontaktsvikt som gjorde at motoren ble tilkoplek med bare to av tre faser.

3c) januar 2006.

Heis

En hydraulisk heis med en dame som passasjer, bråstoppet på vei opp, med den følge at damen falt. Damen følte at heisen gjorde et hopp, vibrerte og bråket i det den stoppet..

Heisens hastighet ved oppkjøring var 0,67 m/s. Det er ikke meldt at damen ble skadet i fallet.

Det ble foretatt omfattende tester uten at det var mulig å fastslå årsaken til bråstoppen. Den mest sannsynlige årsak er et strømvbrudd. Det kunne ellers ikke registreres unormale vibrasjoner eller unormalt høye lyder.

4b) februar 2006.

Heis

Tre jenter kjørte heis da takplater (inner-tak) falt ned og skadet to av dem. Skaden resulterte i legevaktsbesøk, men var ikke alvorlig. Det ble anført at takplatene gjentagende ganger, gjennom lang tid, var fjernet og satt på plass av beboere, som hadde forsynt seg med lysrør fra lysarmaturene i taket. Denne gjentagende demonteringen, utført av

ukvalifisert personell, antas og være en medvirkende årsak til at platene ikke lenger hadde tilstrekkelig sikkert anlegg, slik at de kunne falle ned.

5c) februar 2006.

Heis

To småjenter (6 år og 7 år) ble inne-stengt i heis i boligblokk, pga. strømvbrudd. Heisen hadde ikke nødbelysning og det ble mørkt, men jentene fikk trykket på alarmknappen. Redningssentralen svarte og meddelte at det skulle komme hjelp innen et kvarter. Barnas foreldre ble ikke varslet og det kom ikke hjelp i løpet av et kvarter. Foreldrene, som savnet jentene, fikk kontakt med dem på mobiltelefon, og da hjelp ikke kom ble brannvesenet tilkalt.

Jentene satt i heisen nesten en time. Dette er ikke spesielt lang tid, men det kan tydeligvis være behov for bedre rutiner hos redningssentralen og behov for nødbelysning i heisstolen.

6b) februar 2006.

Heis

Ei lita jente klemte en finger i en automatisk skyvedør med glass. Det er ikke meldt at fingeren fikk større skade. På nye heiser med slike dører, skal det tas forholdsregler som reduserer risikoen for klemming av barnehender. Den aktuelle heisen er av noe eldre årgang. Det er imidlertid grunn til å ta forholdsregler også på eldre heiser der det ofte oppholder seg barn. Den nevnte hendelsen er ikke et enestående tilfelle.

7c) mars 2006.

Heis

På et sykehus ble en seng med pasient skjøvet inn i en heis. Før sengen var inne i heisstolen begynte heisen å bevege seg opp. Portøren som skjøv sengen fikk den imidlertid raskt helt inn i heisen. Heisen gikk opp med åpen dør og stoppet mellom etasjene. Det viste seg at det ble utført servicearbeider på anlegget, og at heisen i denne forbindelse ble beveget manuelt.

Når heiser beveges manuelt, enten det er ved evakueringsoperasjoner etter

heisstans eller ved servicearbeider, er det særdeles viktig at man forsikrer seg om at ingen personer kan komme i klemme og at ingen dører blir stående åpne der heisen ikke befinner seg.

8c) mars 2006.

Heis

Heisdøren i 3.etg. sto på gløtt, da den ble åpnet av en dame. Hun ble straks oppmerksom på at heisstolen ikke var innenfor og ingen ulykke skjedde. Da heismontør kom til stede, viste det seg at tre dører sto åpne og ulåst. Låsreilene hindret lukking.

Anlegget var ombygget i 1986, med bl.a. utskifting av maskin og apparat-skap. Det viste seg ved nærmere under-søkelse at en enkelt feil kunne forårsake kjøring med åpen dør. Ombygging av heiser er spesielt krevende, og der hei-ser er innrettet på tilsvarende måte er utbedringer helt nødvendig.

9b) april 2006.

Heis

Ei lita jente klemte handa i en automa-tisk skyvedør med glass. Det er ikke meldt om større skade, men det ble ansett nødvendig med et legevaktsbe-søk. Denne hendelsen er lik forannevnt hendelse, men det dreier seg ikke om samme hendelse eller samme heis.

Barn vil ofte finne det interessant å se gjennom heisdører med klart glass. De har da en tendens til å holde hendene mot glasset og det skjer lett en klemu-lykke når dørene åpner.

10c) mai 2006.

Heis

En personheis for 500 kg nyttelast ble lastet med 600 kg papir og en person. Heisen startet, men lasten var for tung og heisen stoppet straks etter start. Heisen sto nær etasjenivået, men heis-døra ble ikke låst opp før det hadde gått ca. 10 min. Heismotoren hadde gått varm og brent. Dette forårsaket sterk røykutvikling. Ingen kom til skade, men personen som ble stående i heisen ble sendt til sykehus for kontroll. Heisen hadde ikke overlastsikring som kunne hindre start og heisens termiske motor-vern slo ikke ut før motoren brant.

11b) mai 2006.

Heis

Nedadgående heis, med hengslede eta-sjedører og fotocellesikring i stolåpnin-gen, stoppet over etasjenivå og forårsaket at en kvinne som skulle ut i etasjen falt og slo hodet. Kvinnen anslo at

heisen hadde stoppet 30 – 40 cm over etasjenivået. Undersøkelser viste at hei-sen må ha stoppet innenfor døråpneso-nen (ca. 15 cm over etasjenivået). Høy-den kan imidlertid virke større når man trækker utfor helt uforberedt.

Heisen hadde finstilte dørkontakter i to etasjer, slik at den kunne stoppe dersom noen dro en av disse dørene. Heisen vil ellers stoppe når fotocellene i stolåpnin-gen brytes. Andre årsaker til feilstopp ble ikke funnet.

Focellene skal hindre klemulykker, som anses som en større risiko, og stopp ved fotocellebrudd vil kunne forårsake "trappetrinn", som i dette tilfellet. Den eneste måten å hindre slike fallulykker på, er å montere stoldør. Alle nye heiser skal være utstyrt med stoldør.

Det er ikke meldt at det nevnte slaget mot hodet medførte betydelig skade.

12c) mai 2006. Rullende fortau

Varmgang i et maskinlager har forår-saket brann i bunnen av drivstasjonen og det rullende fortauet. Det antas at hendelsen skyldes feil ved lageret og at glødende partikler er slynget ut og har antent oljesøl og rusk. Det oppsto flam-mer og røyk, uten at personer ble ska-det. Brannen ble slokket etter kort tid.

13b) juni 2006.

Rulletrapp

Mor med barn falt i rulletrapp. Det er ikke meldt om betydelig skade og det er ikke funnet tekniske feil på trappen.

14b) juli 2006.

Rulletrapp

En gutt på 4 år hang seg i håndlisten på utsiden av en oppadgående rulletrapp. Trappens løftehøyde + balustradehøyde = ca. 6 m.

Da gutten kom høyt opp slapp han ta-ket, slik at fallet ble ca. 4 m. Gutten ble hardt skadet.

Etter det som er opplyst, lå han i koma i flere uker, men det skal etter hvert ha gått bra.

15b) september.

Trappeheis

En eldre kvinne ble hardt skadet da en trappeheis ruste nedover. Trappehei-sen hadde plattform for rullestoler og var utstyrt med trommelmaskin og én trekkwire. Kvinnen, som sto på platt-formen, skulle til å gå av ved øverste stopp da wiren sporet av trommelen, slik at plattformen ruste ned. Trappe-heisens fangapparat virket ikke. Kvinnen

slo først hodet mot etasjeskillet/gulvet i øverste etasje og falt deretter over heisplattformens sikkerhetsbøyle.

Trappeheisen stoppet ca. 10 cm over nederste etasjenivå. Trappeheisen ble raskt revet og fjernet, slik at en teknisk undersøkelse ikke kunne utføres. Det er derfor uklart hvorfor wiren sporet av og fangapparatet ikke virket. Kvinnen ble påført kompliserte brudd i ansikt og arm, delvis avrevne sener og muskelfibrer, samt kraftige bloduttredelser.

16b) oktober 2006.

Heis

En dame falt og ble noe forslått da en hydraulisk foretok brå stopp og start under drift.

Årsaken til hendelsen ble ikke påvist, men det antas at den kan skyldes "fusk" i et styrerelé eller "fusk" i en dørkontakt i det heisen passerte. Det er foretatt ut-skifting av reléer, justeringer og prøve-kjøring. Bråstopp og bråstart som nevnt vil ikke være direkte skadelig, men når det forekommer uventet kan man lett miste balansen og falle.

17b) november 2006. Rulletrapp

En gammel mann, dårlig til bens og med krykke, mistet balansen og falt i en rul-letrapp.

Han ble liggende i trappen, som gikk oppover inntil mannens kamerat fikk trykket på nødstopknappen. Mannen som falt, ble noe forslått og oppskrapt og fikk kutt i ansiktet, men kunne forlate stedet selv.

18b) desember 2006. Rulletrapp

En eldre mann falt i rulletrapp. Han kun-ne ikke gjøre rede for hva som hadde skjedd. Vedkommende fikk bare mindre skader og kunne forlate stedet selv.

Som i tidligere år framgår det at barn og gamle mennesker er særlig utsatt for ulykker i rulletrapper. Slike ulykker skjer ofte uten at det er feil ved anlegget.

Det er viktig at alle ulykker og nesten-ulykker kommer til heiskontrollens kjennskap, også ulykker som ikke medfører nevneverdig skade og ulyk-ker som tydeligvis ikke skyldes feil på anlegget. Kunnskap om dette kan ha betydning i arbeidet for å unngå fram-tidige ulykker.

Trondheimskonferansen

Tekst: Geir Løkke

Vi var fem fra HMF som dro til Trondheimskonferansen i slutten av januar, der 500 andre deltagere også hadde møtt fram. Hovedfokus på årets konferanse var pensjonsreformen og AFP samt Tjenestedirektivet.

Helse, Pensjonsreformen og AFP

Steinar Westin, som er professor i sosialmedisin ved NTNU, holdt et foredrag med vekt på sammenhengen mellom klasse og helse. Undersøkelsen av helse og uførhet for Nord-Trøndelag viser at mannlige ufaglærte arbeidere fra 25 til 66 år har tre ganger så stor forekomst av uførepensjon som blant ledere og selvstendige akademikere. Dette stemte bra med fakta for Aker Verdal som viser til at kun tre prosent

av medlemmene i verkstedklubben gikk av med vanlig pensjon. Halvparten gikk av med uførepensjon.

Ved Aker Verdal har klubben starta et arbeid for å sette i gang informasjon og skolering i stor skala for å mobilisere til forsvar for AFP. De har til nå samla sammen 1.8 mill. kr. til dette arbeidet. Arbeidet de gjør kan følges og tilsluttes på nettstedet forsvarafp.no. Det er planlagt en kampdag 11. mai i forbindelse med LO-avdelingenes samling i Oslo.

Pensjonsreformen fører til en omfattende omfordeling fra de med dårligst helse og kortest levetid og til de med best helse og lengst levetid. Og disse

forskjellene er basert på sosial klasse. Sa Westin til Trondheimskonferansen, som også viste til flere undersøkelser som sier at det er klart høyere dødelighet blant ufaglærte arbeidere enn blant høyere funksjonærer.

Westin er også leder for en ekspertgruppe, satt ned av Bondevik-regjeringen for å se på sosiale ulikheter i helse. Gruppen skal se på utbredelse, årsaker og strategier for å begrense ulikhetene i helse. De har vært rådgivere for Helse- og omsorgsdepartementet i arbeidet med en stortingsmelding om sosiale helseulikheter, som kommer i løpet av våren.

Ribe heis as

Søker heismontør med fagbrev for arbeide med service og vedlikehold av heiser i Oslo og omegn.

Tiltredelse snarest mulig.

Vi ønsker oss en selvstendig montør med bred erfaring fra feilsøking og reparasjon av forskjellige typer heiser - en montør med spesiell interesse for denne typen arbeid.

**Kontaktsmann: Driftssjef Tom Skog
Tlf. 23 37 02 50 / 90 72 80 66
tom.skog@ribeheis.no**

Egen pensjonistside på heis.no

Vi har planer på å lage en egen pensjonistside på HMFs hjemmeside hvor ev. aktiviteter HMFs pensjonister har rundt om i landet. Dette gir en fin mulighet til å få med flere.

For å få til dette er vi avhengige av at disse aktivitetene blir meldt inn til oss. Foruten bowlingkveldene i Oslo veit vi ikke om andre arrangementer.

Og er det ikke flere, så er dette en gylden anledning til å starte opp lignende tiltak.

Reklamerings for ev. tiltak blir også gjort i Heismontøren.

Beskjed sendes, helst på e-post, til geir.lokke@heis.no, eller tlf. 908 77 082

Forsvar AFP

Vi har brukt tre tariffoppgjør for å få avtalefestet pensjon på plass. Endelig fikk vi en ordning som sikret slitne arbeidstakere en verdig avslutning på arbeidslivet. Etter fylte 62 år kan vi sjøl velge om vi vil gå av, når vi vil gå av eller om vi vil gå delvis av, fra 20 til 80%. Uansett får vi det samme i alderspensjon som om vi hadde stått i arbeid til vi er 67 år. Slik kan vi lytte til vår egen kropp, vurdere helse og livssituasjon, vi har virkelig valgfrihet.

Videreføring av denne ordningen har vært et absolutt krav fra en samlet fagbevegelse, garantert av Stoltenberg på LO-kongressen og i pensjonsforliket på stortinget.

Men nå opplever vi at regjeringen i Stortingsmelding 5 fremmer et forslag til tidligpensjon for alle som river grunnen under hele ordningen med avtalefestet pensjon. Alle skal kunne gå av fra 62 år. Men da mister de 5 opptjeningsår og pensjonen de har opptjent må deles på 5 flere år. Dette betyr at pensjonen blir redusert med over en tredjedel. I dag ville ei gjennomsnittslønn på 320 000 gitt deg 15 000 måneden i livsvarig folketrygd dersom du går av ved 62 år. Etter 1.1.2010 så får du bare 10 000. I tillegg blir du offer for såkalt levealdersjustering og pensjonen skal ikke lenger følge lønnsutviklinga

ellers i samfunnet. En gjennomsnittlig industriarbeider vil oppleve å bli minstepensjonist i løpet av sin pensjonstid. Dette ligger ikke langt fram i tid, det vil dagens 58-åringer oppleve. Når systemet er fullt ut gjennomført i 2050 snakker vi om at en gjennomsnittspensjon blir halvert.

Regjeringen sier at de er villig til å lovfeste dagens statlige bidrag til ordningen og øke summen i takt med antall 62 åringer med rett til AFP. Men dette er langt fra nok til å dekke opp det tapet AFP-pensjonistene opplever i det nye systemet. Å dekke opp et tap på minst 40 % av pensjonen fra 62 år til forventet død etter 25 år er minst dobbelt så dyrt som å dekke hele pensjonen i 5 år.

I tillegg legger det nye systemet et helt utilbørlig press på slitne arbeidfolk. Dersom de står i arbeid et år til, så får de 1000 kr mer å leve for resten av sitt liv. Tar de enda et år så får de nye 1000 kr mer i måneden. Vi frykter at det er de som aldri skulle jobbet en dag lenger, som kommer til å gjøre det. Dette er valgfrihet for de som er ved god helse og har god økonomi, for de utslitte med mindre å rutte med er det en håpløs tvangssituasjon. Mange vil oppleve at de aldri får oppleve pensjonsalderen sammen med sine nærmeste.

Vi krever at Stortingets pensjonsvedtak lar seg forene med følgende krav og vi at kravene stilles av LO ved tariffoppgjøret 2008:

- Avtalefestet pensjon videreføres på dagens nivå.
- Opptjening fortsetter mens en er AFP-pensjonist
- Ingen avkorting som alderspensjonist
- AFP-pensjonister må fortsatt anses som pensjonister når de betaler skatt.

Trondheimskonferansen oppfordrer klubber, fagforeninger og lokale LO-avdelinger om å bevilge til bedriftsklubben på Aker Verdals initiativ og til å sette i gang informasjon og skoloring i stor skala for å mobilisere medlemmene til forsvar for AFP. Vi viser til LO-kongressens vedtak om å sikre AFP og regner med at LO-ledelsen stiller opp i kampen og ber om at de bevilger minst 1 kr. pr medlem til initiativet.

Dette er en sak fagbevegelsen må og skal vinne. Vi oppfordrer til en kampdag 11. mai 2007 med politiske streiker og demonstrasjoner.

Tjenestedirektivet

I forbindelse med Tjenestedirektivet fortsetter kampen for en utsetting, og grundig vurdering av hva direktivet kan få for konsekvenser i Norge. Videre krevde konferansen at regjeringen bruker sin reservasjonsrett mot EUs tjenstedirektiv.

Internasjonale arbeid

Generalsekretær Finn Erik Thoresen i Norsk Folkehjelp hadde en innledning med tema "Fagbevegelsens rolle og betydning for Norsk Folkehjelps internasjonale arbeid". Israel og Palestina-

konflikten ble naturlig nok et tema som fikk stor oppmerksomhet både fra Finn Erik Thoresen og fra salen. Thoresen viste fram en tom klasebombe og en sko som hadde vært på foten til en gutt som ble rammet av en klasebombe. Guttens mor ville at den skulle brukes for å vise fram hvor brutale slike våpen kan være. Hun ville at sønnens død ikke skulle være forgjeves, men at man noen må lære at slike våpen faktisk dreper barn og unge også.

Dugnad for Palestina

På grunn av den alvorlige situasjonen på Vestbredden og Gaza drar LO og Norsk Folkehjelp i gang en solidaritetsdugnad til støtte for den palestinske befolkningen.

Uten konsekvensutredning – krev veto mot EUs tjenstedirektiv!

Landsmøtene i NTL, El og IT og Utdanningsforbundet har krevd at regjeringen bruker sin reservasjonsrett (veto) mot EUs tjenstedirektiv. Tre landsmøter på rad har krevd veto. Tidligere har tre LO-forbund og AUFs landsmøte gjort det samme.

Det er mange grunner til at flere og flere konkluderer med at veto er helt nødvendig. Det er frykt for at de helt nødvendige tiltak mot sosial dumping som LO krever og regjeringen forbereder, rett og slett er i strid med direktivet. Hva er innsynsretten verdt dersom det ikke kan kreves verken en representant for selskapet eller lønnslistene i Norge? Hvordan skaffe seg oversikt når forhåndsregistrering er forbudt? Hvordan stanse trikset med at arbeidere blir kalt selvstendig næringsdrivende når det er forbudt med kontrakter som hindrer selvstendig næringsdrivende? Det offentlige kan ikke kreve ID-kort på arbeidsplassene og ikke autorisasjon av utleiebyrå. Tjenstedirektivet ser slike tiltak som et hinder for fri flyt, vi ser dem som en absolutt forutsetning for å hindre uverdige lønns og arbeidsvilkår. De to syn er uforenlige.

Det er en like stor frykt for at dette griper inn i de grunnleggende samfunnstjenestene. Viktige sektorer som hjemmehjelp og deler av

utdanningsvesenet er ikke unntatt, slik det er hevdet. Enda viktigere er det at ministerrådet har varslet egne direktiv på det som er holdt utenfor og at alle disse løpende skal vurderes opp i mot tjenstedirektivet. Slik blir tjenstedirektivet som EØS-avtalen, en tøyelig gummistrikk som snart omfatter alt. Direktivet skal i tillegg revideres hvert tredje år.

Mange frykter at deres fag og yrke undergraves. Det er kanskje den mest undervurderte virkning. I prinsippet skal alle tjenester og krav til tjenester i et land gjelde i alle andre land. Norge må lage en rapport der alle regler gjennomgås. I utgangspunktet ser EU på alle slike regler som skjulte handelshindringer. Derfor må Norge dokumentere overfor EU at de er helt nødvendige og ikke i strid med tjenstedirektivet. Og nødvendigheten kan bare begrunnes ut ifra fire forhold: hensynet til offentlig orden, folkehelse, offentlig sikkerhet eller vern av miljøet. Dette begrenser mye lengre enn EF-domstolen til nå har hatt som praksis.

Alle som har studert disse reglene er enige om at de er vanskelige. Og jo mer uklart de er formulert, jo mer er det juristene som overtar. Og EF-domstolen dømmer. EF-domstolen dømmer alltid for mer fri flyt.

Direktivet dreier seg om det er mulig å opprettholde de landsomfattende tariffavtalene som normgivende når sosial dumping får et visst omfang. Det er selve grunnlaget for fagbevegelsens styrke. Det handler om viktige offentlige tjenester skal baseres på markedet, det handler om kvalitet og krav. Det er jo derfor tjenstedirektivet har vært og er det mest omstridte direktiv i EUs historie. EU-landene har ikke noe valg, de må innføre direktivet. Norge kan bruke sin reservasjonsrett. Et minstekrav er at det gjennomføres en grundig konsekvensvurdering og at det gis god tid til den offentlige debatt. Både Norge og landene i EU har frist til 1.1.2010 for å innføre direktivet. Nå kjører regjeringen dette som hasesak, 9 ukers høringsfrist, jula inkludert, til 22 februar. LOs ledelse gir deretter sine medlemmer 5 dager før LOs representantskap skal behandle saken. Det finnes ingen saklig grunn til et slikt hastverk. Alle som er i tvil om konsekvensene må derfor kreve veto tatt i bruk. Her er det føre var prinsippet som gjelder.

Årsmøtet

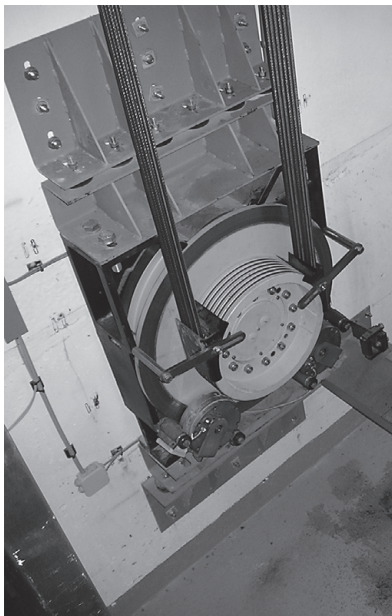
Fortsatt stor satsing på studiearbeid i HMF

I budsjettet for 2007 viderefører foreninga satsing på studier. I 2006 har 15 medlemmer gjennomført mer enn 70 studietimer på HMF-skolens trinn 1 og 2. De er veldig fornøyd med opplegget og har lært mye. Nå må andre medlemmer kjenne sin besøkelsestid. Vi trenger flere deltakere på trinn 1.

Emnene på trinn 1 er:

- Heismontørens historie og arbeiderbevegelsens historie.

- Overenskomsten for Heisfaget.
- Hvordan overenskomsten ble god. Forholdet mellom streik og forhandlinger.
- Arbeidsmiljø, sikkerhet. Rusgiftsproblemer på jobben.
- Samarbeid med andre fagforeninger. Solidaritet.
- Godt arbeidsmiljø uten diskriminering. Forhold for kvinner og utlendinger på arbeidsplasser på bygg og andre steder.

Sånn så det antagelig ut før ulykken. Bildet er av en annen heis, med samme innfesting.

Slik endte motor og motvekt sin ferd (Motvekt er gjemt bak skjoldet til venstre på bildet)

Ulykken i Ås

Tekst: Geir Løkke

Hendelsesforløp:

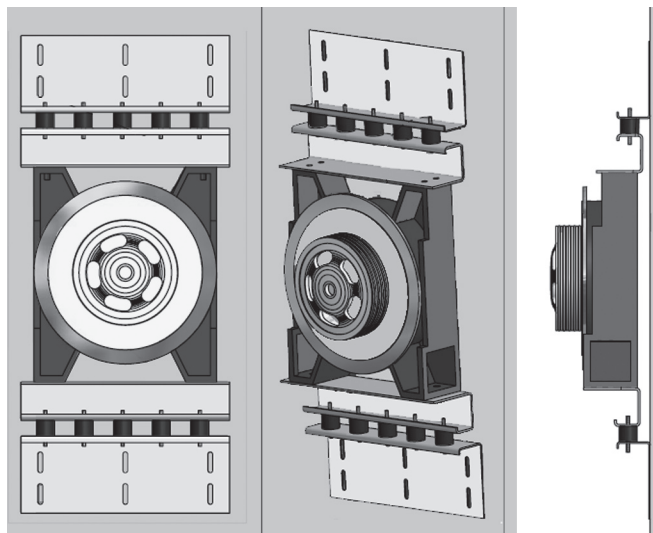
Maskinen ble revet løs fra sine gummi-fester. (Gummidemperne har røket.) Maskinen har blitt dratt opp før den har ramlet ned i bunn. Heisstolen fanget som den skulle etter 70 cm., mens motvekta falt i sjaktbunn fra 4. etg. Det var heldigvis ingen personer i heisen, men en kvinne hadde bare sekunder før hendelsen gikk ut av heisen.

MRL

Dette er en maskinromløs heis med maskinen montert på veggen i sjaktbunn. Heisen er levert av Sanne Spesi-alheiser AS for ca 3,5 år siden, og blei i sin tid godkjent av svenske Inspecta. Motoren som løsnet er fra Ziehl-Abegg AG, men ut fra det redaksjonen har funnet ut er innfestingen laget på "Sannes egen fabrikk".

Jan Ove Skutvik i Sanne Spesialheiser AS sier i en mail til redaksjonen at "fir-maet (Sanne), umiddelbart etter hen-delsen, tok kontakt med de andre eier-ne av samme type heiser og fikk disse stengt. Utbedringsdetaljer ble straks utarbeidet og oversendt Norsk Heis-

Slik så
innfestinga ut
originalt

kontroll, og Sanne hadde fortløpende kommunikasjon med NHK i denne pro-cessen. Dagen etter var de fleste heiser i drift igjen med forsterket maskinopp-heng og tre arbeidsdager etter var alle heiser utbedret med forsterkninger på fester."

NHK har, slik rutinene krever etter en ulykke, foretatt en sikkerhetskontroll av heisen. Det betyr ikke at NHK har godkjent løsningen fra sanne.

Det er vel lurt om vi merker oss kon-struksjonen. Det kan jo være andre produsenter som har lignende løsnin-ger.

Det er vel grunn til å tro at det har vært et skeivtrekk som har tvunget maski-nen ut i bunn, en sideveis belastning som ikke slike gummifester er bereg-net å tåle.

Løsningen Sanne har valgt på de andre heisene Sanne Spesialheiser AS har nå forbedret innfestingen på to forskjellige måter.

I Ås har de, etter det vi kunne se av bildene på Østlandssendingen, sløyfa gummidempene oppe og nede og erstattet disse med en gummiplate mellom maskin og fundamentering og gjennomgående bolter.

På de andre heisene med samme type innfesting har de beholdt eksisterende gummidempere, men i tillegg bolta maskinramma rett inn i veggen i topp og bunn. (se figur til venstre)

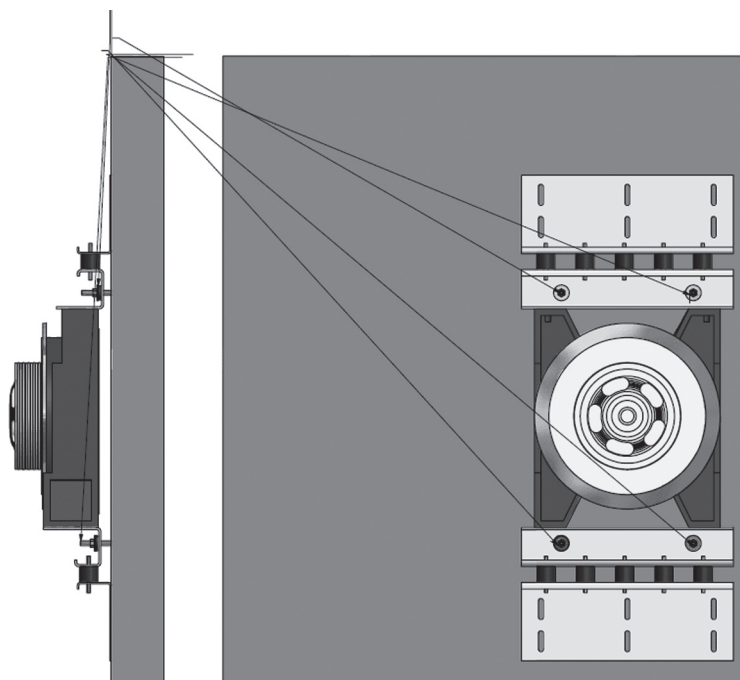
Et annet problem er rutinene for registrering av heiser som blir godkjent av andre enn Heiskontrollen.

Dette er et problem både for Oslo heiskontroll og Norsk heiskontroll som jo skal foreta den periodiske sikkerhetskontroll også på disse anleggene. Den aktuelle heisen har derfor vært uten periodisk kontroll fra den ble levert. Slik kan det ikke være.

Heiskontrollen har oppfordret oss til å være oppmerksom på problemet, og

melde fra hvis vi kommer over heiser som ikke har periodevis kontroll. Men slik kan vi jo heller ikke holde på. I en tid hvor papir og systemer tar over for den fysiske kontrollen, er det et minstekrav at hvert fall papirene blir videresendt til behørig part. Heisen,

som resten av bygget, skal jo innrapporteres til Plan- og bygning. Det kan da ikke være så vanskelig å videresende beskjed om at bygget har heis, til Heiskontrollen. Eller er det også konkurransevridende?!

Løsningen Sanne har valgt på de andre heisene (bolter inn i vegg).

Du bestemmer - LO på din side

Du bestemmer - LO på din side var en kampanje som Landsorganisasjonen lanserte fram mot stortingsvalget i 2005.

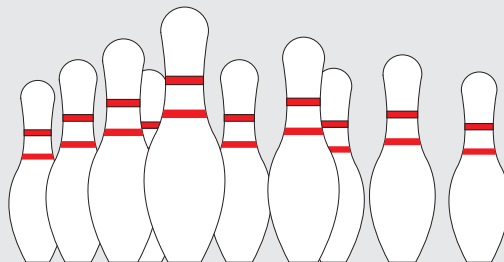
Alle 850.000 medlemmene i LO fikk tilbud om å sende inn sine faglige og politiske krav om hvilket arbeidsliv og samfunn de ønsket. 44.000 medlemmer sendte i 150.000 innspill. På bakgrunn av disse kravene ble det så utarbeidet ti hovedkrav til de politiske partiene.

Det er kanskje på tide å friske opp punktene som LO-medlemmene syntes var viktigst, og som var grunnlaget for støtta til de rødgrønne:

- Trygg pensjonen
- Forsvar sykkelønsordningen
- Nei til ALLU - for en styrket arbeidsmiljølov
- Ikke rør AFP
- Kamp mot privatisering
- Nei til sosial dumping
- Arbeid til alle
- Ei lønn å leve av
- Nei til midlertidige ansettelser
- Nei til brutalisering

Bowling

**og sosialt samvær for
HMF-pensjonister
hver mandag
kl. 11.00**

på Veitvetsenteret i Oslo
Spørsmål?
Kontakt Jan, tlf: 64 93 24 81

EL&IT Forbundet i Oslo og Akershus har vedtatt å gjennomføre

Politisk streik den 9. mai

Grunnlaget er følgende:

Pensjonsreformen – et pensjonsran

Regjeringas forslag til ny pensjonsreform innebærer at man ved å gå av på AFP vil tape i forhold til dagens ordning. De reduserte ytelsene vil i virkeligheten frata de som har behov for tidlig avgang denne muligheten. Tapene er av en størrelsesorden på mellom 35.000 og 50.000 kroner, alt etter hvilket lønnsnivå den enkelte har – forutsatt 40 års opptjening. Dette betyr at regjeringens forslag i realiteten river det økonomiske grunnlaget vekk under AFP-ordningen. Dette er uakseptabelt. Når Bjarne Håkon Hansen påstår i media at ingen skal tape ved tidlig pensjonering, er dette ikke i samsvar med sannheten.

I tillegg til denne direkte nedskjæringen foreslår regjeringa en innstramning i forhold til dagens ordning ved at pensjonsutbetalingene kun skal indeksreguleres med halv reallønnsutvikling. Dette medfører et ytterligere årlig tap på over kr. 10.000.

EL&IT Forbundet i Oslo og Akershus vil forsvare eksisterende rettigheter og økonomisk nivå i dagens AFP-ordning. Vi vil slå ring rundt retten til å gå av med AFP uten å havne i økonomisk uføre. Derfor krever vi at regjeringspartiene endrer sin innstilling til ny pensjonsreform. Vi krever at

- AFP-pensjonene minst skal gi samme økonomiske ytelse som dagens ordning – ingen avkortning
- AFP-pensjonister fortsatt, som i dagens ordning, skal tjene opp fulle pensjonsrettigheter fram til normal alderspensjon
- AFP-perioden forlenges tilsvarende en evt. heving av pensjonsalder (som følge av levealderjustering), slik LO-kongressen forutsetter

EL&IT Forbundet forventer av den rød-grønne regjeringa at den forbedrer dagens pensjonssystem og skrinlegger det framlagte "reform"forslaget. Hvis ikke de overnevnte krav innfris, vil vi gjennomføre en **politisk streik den 9. mai**.

Myten om klassenes død er død

Tekst: Geir Løkke

Selv når barn fra arbeiderklassen har samme utdanning som deres kollegaer har de mindre i lønn mener samfunnsforskeren Trond Beldo Klausen i Danmark, hvor han har tatt doktorgrad på sammenhengen mellom klassebakgrunn og inntekt. Han har sammenlignet klassebakgrunn og inntekt i hele den danske befolkningen født mellom 1954 og 1971. Dette utgjør 1,4 millioner dansker. Klasseforskjellene på de 18 årskullene har ikke blitt mindre markante. Inntektsforskjellene mellom klassene har enten vært stabile, eller har økt.

Klausen kunne påvise at barn av arbeiderklassen tjente 30-35 prosent mindre enn barn av overklassen. Tradisjonelt har det blitt hevdet at arbeiderbarn har dårligere utdanning, derfor også dårligere lønn. Klausen påstår imidlertid at utdannelsesnivået bare er halve forklaringen. For selv når utdanninga og karakterene er lik mellom to med forskjellig klassebakgrunn, ligger lønnsforskjellene på 10-15 prosent. Det må derfor også være andre grunner inne i bildet.

De privilegerte barna har bedre tilgang til nettverk og informasjon som kan skaffe dem bedre stillinger. Det skader heller ikke å ha råd til å kjøpe / leie en studenthybel til sine barna.

Og det er ikke bare den økonomiske bakgrunnen som teller. Også den sosiale og kulturelle kapitalen er viktige faktorer.

Et eksempel på kulturell kapital er det faktum at barn av overklassen lærer hjemme å bevege seg i de sirklene som gagnar karrieren.

Mange teoretikere påstår at etter at vi gikk inn i det såkalte informasjonssamfunnet, eller det postindustrielle samfunnet, har produksjonsmetodene forandret seg så mye at de gamle strukturene er døde, og at klassebevisstheten hører fortida og industrisamfunnet til, noe som passer godt inn i politikernes verdensbilde. Men undersøkelsen viser klart at ressursene overføres fra generasjon til generasjon og at selv om klassenes indre form kanskje forandrer seg, så følger klassestrukturene med inn i den nye tida. Klausen understreker at det ikke er noe som tilsier at klassekillene er under avvikling. Snarere tvert i mot.

EUs tjenstedirektiv og arbeidslivet

Tekst: Boye Ullmann

BAKGRUNN:

Den globale konkurransen skjerpes. Kravene til avkastning øker for de store multinasjonale selskaper. Både EU-land, Japan og til dels USA har slitt med lav vekst, mens Kina og India har hatt en voldsom vekst. Tjenstedirektivet skal innføres for å øke konkurransen i tjenestemarkedet. Det er prisen på arbeidskrafta som skal ned. For å styrke de europeiske selskaper og EU-landas vekst, vedtok EU i Lisboa i 2000 målet om at EU skal bli den mest konkurransekraftige handelsblokk i verden. EU-kommisjonen har ment at den frie flyten av varer og kapital i EU/EØS fungerer bra, mens flyten av tjenester og arbeidskraft har vært altfor dårlig. EUs motiv for Øst-utvidelsen var å åpne opp for fri flyt av arbeidskraft. Dermed kunne dynamikken øke betraktelig i arbeidsmarkedet med nye EU-medlemmer fra 8 øst-europeiske land med ekstremt lave lønninger. Det var ikke tilfeldig at et nytt tjenstedirektiv skulle komme parallelt med øst-utvidelsen 1 mai 2004. 70% av BNP i EU er tjenestemarked, mens 15-20% er grenseoverskridende. EU-kommisjonen skrev "Hittil har vekstpotensialet i servicesektoren ikke kunnet realiseres fullt ut pga de mange hindringer mellom medlemsstatene".

FRA BOLKESTEIN TIL ENDELIG VEDTAK 16 NOVEMBER

EU-kommisjonen tok utfordringen fra EUs statsledere og satte i gang med et altomfattende direktiv på tjenestemarkedet under ledelse av den høyre-liberale kommissær Fritz Bolkestein. Januar 2004 ble Bolkestein-direktivet lagt fram for å øke konkurransen i arbeids og tjenestemarkedet. Det ultra-liberalistiske Bolkestein-direktivet fikk stemplet "Frankenstein-direktivet av fagbevegelsen. Det var massive protester mot direktivet med store

demonstrasjoner i Brussel. EU-parlamentet endret det omstridte begrepet i Artikkel 16 "Opprinnelseslandsprinsippet" til "Fri utveksling av tjenesteytelser". I innhold var det liten endring. Flere LO-forbund og LOs juridiske avdeling har imidlertid betraktet endringen som en stor seier. Fortsatt vil prinsippet om at en tjenesteyter godkjent i et land, skal godkjennes i resten av EU/EØS. Et tjenesteselskap i Romania eller Polen skal automatisk godkjennes i Norge eller Tyskland.

Næringsdepartementet fikk Professor i Europa-rett Finn Arnesen til å utrede dette. Han skriver: "...skiftet fra opprinnelseslandprinsipp til tjenesteytelsesrett er av konseptuell karakter.. "Gjennomgangen vil imidlertid vise at det er tvilsomt om det er adgang til å stille noen særlige krav utover dem som følger uttrykkelig av direktivet, slik at det kan virke som om endringen er av mer kosmetisk enn praktisk betydning."

Flere LO-forbund gjentar fortsatt at "Opprinnelseslandsprinsippet" er satt til side. Dette er tøv. I Artikkel 7 omhandler "Kvikkskranker" som vil være et elektronisk knutepunkt som vil registrere tjenesteselskaper som skal operere i andre land uten å ha noe godkjennelsesmyndighet.

Euro-LO/DEFS.

Tilhengerne av EUs Tjenstedirektiv har brukt DEFS som en garantist for at Tjenstedirektivet er akseptabelt. DEFS godkjente i sin tid både Maastricht-avtalen og EU Grunnloven som Frankrike og Nederland stemte ned. DEFS er finansiert av EU. EU-tilhenger Yngve Hågensen skriver i sin bok "Gjør din plikt, krev din rett!": "Euro-LO er blitt en stor organisasjon, og parallelt med veksten har det oppstått organisatoriske problemer. Den største utfordringen er knyttet til medlemskontigenten. EU er

en viktig støttespiller for organisasjonen, også økonomisk. Fellesskapet gir nemlig betydelige bidrag til Euro-LO..." Jeg frykter at dette over tid vil svekke den europeiske fagbevegelsens selvstendighet overfor EU." Det var programmessig at Euro-LO/DEFS skulle støtte tjenstedirektivet.

FOLKEVANDRING I EUROPA

Motivet for øst-utvidelsen var å skape dynamikk i arbeids og tjenestemarkedet i det indre marked. Makteliten har virkelig oppnådd dette. Storbritannia forventet ca 15 000 innvandrere. Det har kommet mer enn 600 000 polakker. De har tatt over mange jobbene i servicesektoren. Det er kanskje mer i Tyskland som har høy ledighet. Organisasjonsgraden i tysk bygging er på full fart ned som følge av arbeidsinnvandringen. Norge har mer enn dobbelt så mange arbeidsinnvandrere enn Sverige, Danmark og Finland til sammen. Den viktigste årsak er det liberale regelverket i Norge. Sentralskattekontoret For Utenlandssaker (SFU) melder om betydelig underrapportering. Det betyr at store deler av arbeidsmarkedet er preget av svart økonomi. Offisielt er det ca 50 000 polakker i Norge mens den polske ambassaden hevder det er 140 000 polakker i Norge. Det er mye sosial dumping spesielt i bygg&anlegg, verkstedsindustrien, renhold og hotell&restaurant. Både Viktor Normann og nå Bjarne Håkon Hansen ønsker arbeidsinnvandring i helse og omsorgssektoren. Øst-utvidelsen har utløst store folkevandringer. Det er ca. 150 000 ukrainere i Polen mens de beste polske fagfolka drar bl.a til Norge. Dette undergraver fagopplæring for unge både i Polen og Norge. Alle tenker eksotisk å få jobb i et anna land mens det er en stor belastning å reise langt fra familie for arbeidsfolk.

LOVEN OM ALLMENNGJØRING.

Loven om allmenngjøring kom i 1993 som LO/AP hevdet skulle forhindre sosial dumping.

Det tok 9 år før LO krevde allmenngjøring. Det var tilfeller av sosial dumping av polske arbeidere utleid av tyske selskaper på de petrokjemiske anleggene fra 2000. Dette gjorde at tariffavtalene innafor verksted, bygg&anlegg og elektro ble allmenngjort i 2004 etter en prosess på to år etter motstand fra NHO. Regjeringa har foreslått tiltakspakke mot sosial dumping. Arbeidstilsynet har nå fått sanksjonsmuligheter. Ved brudd på arbeidsmiljøloven eller loven om allmenngjøring kan arbeidstilsynet gi tvangsmulkt eller stanse arbeid. Dette er et viktig tiltak mot sosial dumping. Arbeids og inkluderingsdepartementet har sendt ut på høring videre oppfølging av tiltak som dessverre bærer preg av at EU har vedtatt nytt tjenestedirektiv. Det er altfor lett å starte opp bemannings-selskaper i Norge. Forbud mot utleie av arbeidskraft ble opphevet i 2000 ("Blålid"-loven). Viktor Normann fjerna en forskrift i 2003 som stilte noen krav til utleieselskaper. Etter det har utleie/vikarbransjen eksplodert. Leder Grenland Bygning Arne Hagen sier at man bare trenger å være i livet for å drive utleie av arbeidskraft. Nå viser det seg at det finnes folk som er avgått med døden som driver utleie av arbeidskraft. De liberale reglene gjør at sosial dumping og økonomisk kriminalitet utgjør et stort problem i Norge.

NORSKREGISTRERTE UTENLANDSKE FORETAK (NUF)

Siden 2001 har antall NUF-selskap økt dramatisk. Dette er firmaer med i hovedsak norske eiere som er opprettet i andre land med norsk filial. Det var under 2000 NUF-selskap i 2003. Etter EU-utvidelsen har det blitt firdobling av NUF-er til 8000 i 2007. Over 60% registrerer seg i Storbritannia. Der koster det kun 10£ å opprette et Limited-selskap. Mange registrerer seg også på Seychellene der det også koster 10£. Advokater i Norge driver en aggressiv markedsføring for å hjelpe nordmenn for å opprette limited-selskaper. NUF-

selskaper driver utstrakt grad utleie av arbeidskraft til bygg&anlegg, verkstedindustrien og renhold.

MABA:

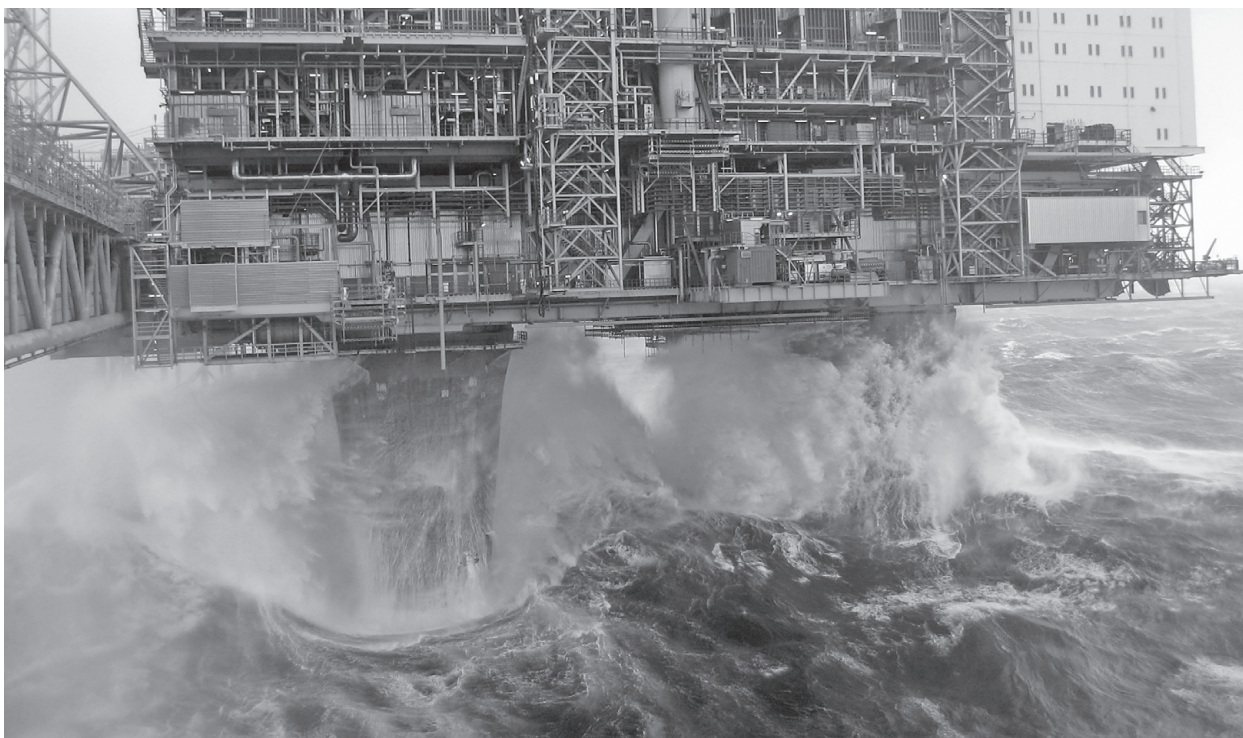
Undervisningsbygg satte ut arbeid på flere Oslo skolene til takdekk Karlsen og Nordseth. De satte arbeid ut til et polsk selskap MABA som var registrert på Seychellene. MABA hadde 70 polske i hovedsak stillasarbeidere. De betalte ca kr.40 pr time i den grad de fikk lønn. Rett før ferien var det flere som ikke fikk lønn. En av dem ba om penger, men ble utsatt for grov vold av den polske ledelsen. En ble sendt på sjukehus, men turte ikke å anmelde forholdet grunnet trusler om represalier mot familien i Polen. En mann falt ned fra stillaset og brakk beinet. Han fikk ikke sykkelønn. Det var sju stykker som meldte seg inn i Fellesforbundet. Oslo Byggningsarbeiderforening sendte påkrav til MABA for de sju polske byggningsarbeiderne på nærmere en million for manglende utbetalinger. MABA ble slått konkurs. Oslo Byggningsarbeiderforening gjorde Undervisningsbygg tidlig oppmerksom på forholdene uten at Undervisningsbygg gjorde noe med saken. Det er mulig at både Undervisningsbygg og Karlsen og Nordseth har tjent på dette. Etter konkursen blir det statens lønnsgarantifond som må ut med penger. Det er høyst tvilsomt at MABA betalte skatt. Fortsatt arbeides det med saken. Dette er enormt ressurskrevende arbeid for fagbevegelsen.

MABA-saken viser hvorfor fagbevegelsen krever solidaransvar dvs at byggherre og hovedentreprenør skal ha et ansvar for at skatt, avgifter, lønn og feriepengar blir betalt også for underentreprenører og innleide.

ARTIKKEL 16.2

EUs tjenestedirektiv Artikkel 16.2 forhindrer EU/EØS-land å stille krav til sertifisering eller autorisasjon. Et selskap godkjent i et land blir godkjent i resten av EU/EØS. I følge Artikkel 16.2 kan vertslandet ikke kreve, kontorpresentasjon, regler mot enkeltmannsforetak dvs kontraktører, innsynsrett eller ID-kort som nå regjeringa vil sette ut i livet. Det trengs betydelige innstramninger i utleie/vikarbransjen siden regjeringa vedtok at det er for-

budt med midlertidige ansatte i den ordinære virksomheten at (§14.9 i AML). Tjenestedirektivet forhindrer nasjonale og nødvendige tiltak mot sosial dumping. Fri flyt av tjenester og den frie etableringsretten ligger i Roma-traktaten, men dette har vist seg utilstrekkelig. Derfor er det viktig for EU og arbeidsgiverne å innføre tjenestedirektivet. Bolkestein-direktivet var en viktig årsak til at Nederland og Frankrike stemte Nei til Grunnlovstraktaten. Det har derfor vært svært viktig for EU å få et tjenestedirektiv slik at Grunnlovprosessen kan fullføres i EU. FAFO-utredere Jon Erik Dølvik og Anne Mette Ødegård, har vært ivrig aktører mot veto mot tjenestedirektivet. De advarte mot veto mot både Bolkestein-direktivet og det vedtatte tjenestedirektiv. Problemet er at FAFO og AP-ledelsen fortsatt håper at Norge kan bli medlemmer i EU. Dette forstyrrer kampen mot tjenestedirektivet. Hensikten med å øke handel med tjenester er å øke konkurransen på lønns og arbeidsvilkår. I Norge jobber 1.9 millioner av en arbeidsstyrke på 2.3 millioner i tjenestesektoren. Det ligger minimalt i innsparing på ny teknologi. Handel med tjenester vil legge press på helse, miljø, sikkerhet, lønns og arbeidsvilkår. I Høringsnotatet til arbeids og inkluderingsdepartementet står det **"Spesielt i tjenestesektoren utgjør lønnskostnaden en betydelig kostnad og vil derfor ha stor innflytelse på prisene i markedet."**(S 44). Det er dette tjenestedirektivet handler om. Hensikten er sosial dumping og å presse fagbevegelsen enda mer på defensiven. Derfor må vi fortsatt føre kamp mot EUs tjenestedirektiv ved at regjeringa legger ned veto. Parallelt må fagbevegelsen bedre de nasjonale regler for et anstendig arbeidsliv. Her står NHO, høyresida og deler av AP på motsatt side. Tjenestedirektivet inneholder en rekke uklarheter som EF-retten vil avgjøre. Kamp mot sosial dumping og for veto mot tjenestedirektivet er to sider av samme sak.

Bildet er tatt under en orkan i november av en elektriker på Oseberg Feltsenter.

Heis og offshore

Tekst: Tor Erik Lundberg

Da det ukjente amerikanske oljeselskapet, Philips Petroleum Co, kom til norske myndigheter i 1962 og spurte om lov til å lete etter olje i Nordsjøen, var det få som tok dem på alvor. Samme høst meldte også store ukjente utenlandske oljeselskaper som Esso og Shell sin interesse. Etter mange forsøk ble det første kommersielle funnet ble gjort lille julaften 1969.

Utvinningstillatelse 001 er fremdeles aktiv. Totalt er det boret over 1100 letebrønner på norsk sokkel. De mange olje- og gassfunnene har gitt oss det norske oljeeventyret.

Det norske oljeeventyret skapte mange nye arbeidsplasser.

Heismontørene Trond Polden og Jarle Stavenes er blant de som har arbeidsplassene sin i Nordsjøen. Trond Polden har sendt oss disse bildene fra deres arbeidsplass offshore.

Oseberg feltsenter

Oseberg feltsenter består av tre plattformer som er forbundet med gangbru. Her er det Hydro som er operatør. På Oseberg A er det fire wireheiser og fire Alimaker, en i hver skift. På Oseberg B og Oseberg D (bildet) finnes det en wireheis på hver av plattformene.

Troll A 10 år.

Troll A er en oljeplattform som utvinner naturgass fra Trollfeltet. Byggingen av plattformen var et av de største ingeniøroppdragene gjennom historien. Statoil er operatør for plattformen. Plattformen var bygd for Norske Shell som var operatør i utbygningsfasen. Plattformen er en kjempeinstallasjon i betong og stål, og den største menneskeskapte konstruksjonen som noen gang er flyttet. Plattformen er totalt 472 meter høy, av dette 369 meter under vann. Plattformvekten er 656 000 tonn.

Oseberg feltsenter består av tre plattformer som er forbundet med gangbru. Her er det Hydro som er operatør. På Oseberg A er det fire wireheiser og fire Alimaker, en i hver skift. På Oseberg B og Oseberg D (bildet) finnes det en wireheis på hver av plattformene

Dette har skjedd med Troll i løpet av 10 år.

- Gass for minst 300 milliarder kroner er produsert og solgt til Europa.
- Det er gjort investeringer på 50,5 milliarder kroner (2005-kroner) i Troll A-plattformen, anlegget på Kollsnes og rørledninger.

Katie Melua gjester Troll A

- De siste fem årene har Troll A og Kollsnes kjøpt varer og tjenester for 6,5 milliarder kroner i Norge. 3,5 milliarder har gått til Vestlandet.
- 540 ansatte jobber i Troll A-organisasjonen og på Kollsnes.
- Produksjonen skal fortsette til år 2060, og gass for rundt 1000 milliarder kroner skal produseres.

På Troll A er det to Alimak den ene er 303 meter og bruker 8 ½ min fra bunn til topp. Den andre er vel 150 meter. I tillegg er det tre wireheiser.

Bilde: Alimakk 150 m på Troll A

I oktober 2006 holdt Katie Melua en konsert nederst i det ene betongbenet på Troll A. På 303 meter under havoverflaten var dette "verdens dypeste undersjøiske konsert framfor et publikum". Katie opptrådte med sang og gitar, akkompagnert av plattformsjef Jan Hauge.

Da var Stahlgutta på plass for å være tilstede hvis noe skulle skje med heisene når de rigget opp til konserten. De fikk ikke overvære selve konserten, men de ble servert deilig sjømat etterpå.

Kilder: Trond Polden, Wikipedia.org, regjeringen.no, tekniskmuseum.no

Foto: Schindler Stahl Klubben

Alimak med løftehøyde 150 m

Her fylles oljefat for å få vekt i stolen ved utføring av fangtest under årskontroll på Oseberg Sør

Tekst: Tor Erik Lundberg

Hvordan er livet som heismontør i offshore? Heismontøren tok en prat med Jarle Stavenes som jobber offshore for Schindler Stahl i Bergen for å finne det ut.

Hvordan er livet ombord på en oljeplattform?

Forskjellen fra å jobbe i land er stor. Det er mange flere hensyn å ta her i forhold til sikkerhet og andre arbeidsfunksjoner ombord, enten om det er hotellheiser, skafteheiser eller i prosessområder. Så selv den letteste jobb kan ta tid fordi man må ta hensyn til prosedyrer.

Det er også stor forskjell på heisene. Vi har bl.a. en Alimakk som løfter 360 m. Den bruker 8 ½ min fra bunn til topp.

Stilles det strengere krav til sikkerhet på heis i en oljeplattform enn til land?

Det er en god del spesialløsninger på utstyret, eksempelvis stilles det strengere krav til kabling og kapsling i risikofylte områder, EX-områder. (Eksplodivfarlige områder)

Jobber du på en fast oljeplattform, eller bytter dere på?

Nei, det sirkulerer vi på. Det gjør jobben litt mer spennende, med nye steder, nye folk. Man vet aldri hvor man havner.

fra **SJAKTA:**

Navn: Jarle Stavenes
Klubb: Stahl Bergen
Bosted: Søfteland, ca 2,5 mil
sør for Bergen
Stilling: Heismontør
(Offshore)
Alder: 41,9

Hva heter plattformen du jobber på nå?

Ringhorne.

Hvor lange vakter har dere om bord?

07.00 – 19.00

Hvilke oljeselskap jobber dere for?

For det mest for Statoil og Hydro, men også Mobil + noen andre.

Hva kreves av sikkerhetskurs for å kunne jobbe på oljeplattform?

- Grunnleggende sikkerhetskurs for Nordsjøen, som må repeteres hvert fjerde år.
- Kjennetegnsskurs
- Kurs i arbeidstillatelser og sikker jobbanalyse.
- FSL kurs
- EX-kurs, for å kunne jobbe med elektriske installasjoner i eksplosive områder.
- I tillegg må man ha gyldig legeerklæring, som gjelder for to år om gangen.

Har du opplevd noen heftige stormer?

Det hender seg at helikopteret ikke kommer når det skal, grunnet uvær. Spesielt på vinterstid kan man bli sittende værfast. Det er svært stor forskjell fra en installasjon til en annen hvordan dette oppleves. Om det er en flyterigg eller er en fast installasjon.

Hvordan trives du?

Bra, jeg føler at jeg har funnet en fin arbeidsplass. Men det kreves tålmodighet, både når det gjelder venting på reise og på å få startet arbeidet om bord. Man får god tid til å gjøre en god jobb. Her er det fokus på sikkerheten og på at man skal bruke tid for å planlegge jobben på en god måte. Det er en god kollegial tone mellom yrkesgruppene, god mat, ingen bilkø og når man har fri, så har man fri.

Kunne du tenke deg å jobbe på landjorda igjen?

Jo i blant. Jeg kan savne omgang med arbeidskollegaer. Det er lettere å diskutere problemer og dagligdagse ting på land. På en del av jobbene her ute er vi alene. Det er mye bedre når vi er flere. Et annet problem er at jeg kan føle meg akterutseilt på nye produkter.

Hvordan er turnusen?

Det er en 5-3 ordning. Men vi er ikke ute mer enn maks fjorten dager om gangen. Når vi kommer tilbake fra en jobb skal vi kunne avspasere 1/3, dvs. hvis vi har vært ute i ni dager så skal vi være hjemme i tre dager. Varsel om utreise gis skriftlig minimum 24 timer foran hvert enkelt oppdrag. I de tre friukene så har man helt fri.

Er det bedre betalt når man jobber ute?

Vi har offshoretillegget.

Når begynte du i Stahl?

Jeg begynte i Stahl i 1983 og jobbet med montasje frem til 1993. På begynnelsen av 90-tallet var jeg på offshoreinstallasjoner i England (montasje). Fra 1993 til 2005 var jeg servicemontør, med noen oppdrag i Nordsjøen. I 2005 begynte jeg fast i Nordsjøen.

Hva gjør du når du ikke er på plattform?

Da går tiden med til hus og hjem. Jeg har blant annet bygd på hus og hytte. Ellers så mekker jeg litt bil og traktor i garasjen...

Hva gjør du på fritiden når du er offshore?

Den brukes til å spise god mat og gode desserter!

Det er meget lett å legge på seg noen kilo. Jeg burde sikkert ha brukt trimrommet, men det er godt å slappe av etter en lang og slitsom dag!

Vil du se flere bilder fra offshoreinstallasjoner?

Klikk deg inn på
www.stahlklubbenbergen.com

Verv i Heismontørenes Fagforening per 27.03.07

Styret

Verv	Periode	Navn	Telefon privat	Mobiltlf	E-post
Leder	06 - 08	Rune Larsen	67 56 1452	951 91 555	rune.larsen@heis.no
Nestleder	07 - 09	Espen Milli	21 92 13 02	902 07 501	espen.milli@chello.no
Nestleder/studieleder	07 - 09	Per Arne Jensen Salo	22 68 99 47	918 53 408	per.arne.salo@heis.no
Sekretær	07 - 09	Tor Moen	35 53 67 03	909 16 330	tor.moen@heis.no
Kasserer	07 - 09	Michael Berggren		481 00 112	kasserer@heis.no
Lærlingerepresentant	07 - 09	Linn Kamilla Linberg		411 46 143	kamillalinberg@hotmail.com
1. styremedlem	07 - 09	Roar Enerly	22 15 52 78	916 34 682	roar.enerly@heis.no
2. styremedlem	06 - 08	Jan Erik Brurberg Olsen		918 77 131	bergen@heis.no
3. styremedlem	07 - 09	Roar Strand		951 92 117	trondheim@heis.no
4.styremedlem	07 - 09	Vidar Holm	63 87 97 93	970 62 663	vidar.holm@heis.no
1. vararepresentant	07 - 09	Even Thorstad	63 90 25 38	951 91 570	even.thorstad@heis.no
2. vararepresentant	06 - 08	Thomas Skoglund		922 30 888	tskoglbroadpark.no
3. vararepresentant	07 - 09	Dag Thoresen	69 30 83 44	971 80 520	dag.thoresen@broadpark.no
4. vararepresentant	07 - 09	David R. Andersen		480 06 131	david.andersen@heis.no
5. vararepresentant	07 - 09	Gaute Finstad	72 83 41 75	915 12 935	hms@heis.no

Andre verv

Medl.reg.	–	Kjell Berntzen	22 28 3760	905 51 422	kjell.berntzen@heis.no
Akkordkontrollør	07 - 09	Ole William Pedersen		900 32 478	
HMS-ansvarlig	07 - 09	Gaute Finstad	72 83 41 75	915 12 935	hms@heis.no
Lærlingansvarlig	07 - 09	David R. Andersen		480 06 131	david.andersen@heis.no
Redaktør/nettansvar	07 - 09	Geir Eigil Løkke	22 75 00 85	908 77 082	geir.lokke@heis.no
Sekretær	–	Bjørn Tore Egeberg			bjorn.tore@heis.no

Avdelinger

Bergen	07 - 09	Tore Hansen	56 14 05 67	915 95 397	tore.69@hotmail.com
Drammen	04 - 06	Tommy Hansen		911 14 906	tommy_husaberg@hotmail.com
Hedmark/Oppland	07 - 09	Lasse Aga	62 53 57 70	901 51 334	laga@broadpark.no
Møre og Romsdal	05 - 07	Joar Vadset		992 42 811	jovadset@online.no
Nord-Norge	04 - 06	Jan Wahlgren		951 91 583	jab-wa@online.no
Oslo	06 - 08	Rune Larsen	67 56 14 52	951 91 555	rune.larsen@heis.no
Stavanger	03 - 05	Jan Refsnes	51 66 78 04	918 72 686	janrefsn@online.no
Trondheim	04 - 06	Roar Strand		951 92 117	trondheim@heis.no
Vestfold/Telemark	07 - 09	Terje Haugen		917 46 885	terje.haugen@c2i.net
Østfold	04 - 06	Øyvind Larsen	69 39 94 23	913 61 344	loeyvin@online.no

Klubber

Otis	Hovedtill.	Roar Strand		951 92 117	roar.strand@heis.no
Otis	Oslo	Morten Sandaas		930 51 340	
Euroheis	Oslo	Frode Stokke	22 29 10 90	975 61 580	eirstokk@online.no
Kone	Norge	Roar Enerly	22 15 52 78	916 34 682	roar.enerly@heis.no
Melbye	Oslo	Terje Amundsen		952 28 775	ter-amu@online.no
Reber Schindler	Hovedtill.	Tor Moen	35 53 67 03	909 16 330	tor.moen@heis.no
Reber Schindler	Oslo	Even Thorstad	63 90 25 38	951 91 570	even.thorstad@heis.no
Stahl	Oslo	Espen Milli	21 92 13 02	902 07 501	espen.milli@chello.no
Stahl	Bergen	Tore Hansen	56 14 05 67	915 95 397	tore.69@hotmail.com
Thyssen	Oslo	Vidar Holm	63 87 97 93	970 62 663	vidar.holm@heis.no
Ribe	Oslo	Bjørn Gundersen		957 98 987	
HK Service	Bergen	Terje Fjeldstad	56 17 73 14	992 17 513	
Heis-Tek	Oslo	Terje Gundersen		909 47 048	t-gund@online.no
Sanne Spesialheiser	Ålesund	Johan Vasstrand		975 61 900	
Uniheis	Oslo	Morten Refsem		982 30 873	

Avdeling

Avdeling	Adresse	Tlf.kontor	telefaks	E-post
Oslo	Schweigaardsgt 34 f, 0191 Oslo	22 17 45 50	22 17 45 53	heis@heis.no
Bergen	Kalfarv. 71, 5018 Bergen	55 36 87 66	55 36 55 77	bergen@heis.no
Trondheim	Postboks 9254,7424 Trondheim	72 84 83 90	72 84 83 90	trondheim@heis.no
Stavanger	Lagårdsvei 124, 4011 Stavanger	51 84 04 60		janrefsn@online.no
Reber	c/o HMF			reberklubben@heis.no
Kone	c/o HMF			koneklubben@heis.no
Thyssen	c/o HMF			tke.klubb@thyssenkrupp.no
Otis	c/o HMF			otisklubben@heis.no